

Bestemmingsplan IV 2022-2026

**Plangebieden
en EA
principes**

Directie Informatievoorziening, CIO-Office

Definitief

Versie 1.0

Versie datum 7 maart 2022

Rubricering Politie Intern

Documentinformatie

Versiegeschiedenis

Versie	Versie datum	Samenvatting van de aanpassing	Gemarkeerde wijzigingen
0.1	14 juni 2021	Aanpassingen en invulling ruwe opzet	
0.2	5 augustus 2021	Gereed gemaakt voor review in kleine kring	
0.4	10 september 2021	Review verwerking	
0.49	04 oktober 2021	Details afstemming op o.a. landschap denken	
0.5	18 oktober 2021	Oplijnen nieuwe versie IV-strategie	
0.6	16 november 2021	Verwerken review commentaar Directie IV. Update m.b.t. EA principes.	
0.7	10 januari 2022	Gereed maken voor beoordeling op bruikbaarheid en volledigheid t.o.v. vorige versie M.n. verwerken opmerkingen uit consultatie. Tevens kwaliteitsslag op zinsbouw en kritische blik op omvang van het document.	
0.9	14 januari 2022	Gereed maken voor vaststelling in architectuur autoriteit. Tevens aanpassingen n.a.v. adviezen van communicatie.	
1.0	7 maart 2022	(Tekst)correcties n.a.v. restpunten uit AA vaststelling. Voor vaststelling door IV beleidstafel, o.a. opnemen voorwoord.	

Er kan na het publiceren van dit document een nieuwe versie zijn vastgesteld. Open binnen de politie omgeving deze [link](#) of de QR code om dat te controleren.

5.1.2.1

Distributie

Versie	Verzend datum	Naam	Afdeling / Functie
0.1	14 juni 2021		
0.2	5 augustus 2021	Cluster activiteitgroep Bestemmingsplan, architecten	
0.4	10 september 2021	Cluster activiteitgroep Bestemmingsplan	
0.49	4 oktober 2021	Enkele Enterprise architecten	
0.5	18 oktober 2021	Heel Directie IV	
0.6	16 november 2021	Consultatie verspreiding - Gesprekspartners ter voorbereiding v 0.2 - Architectuur gemeenschap - Geselecteerde specialisten - Leden van architectuur autoriteit	
0.7	10 januari 2022	O.a. de EA en MA en BA architecten van de architectuur autoriteit en cluster activiteitgroep Bestemmingsplan.	
0.9	14 januari 2022	Leden architectuur autoriteit voor vaststelling.	
1.0	7 maart 2022	Leden van IV Beleidstafel	

Review commentaar

Versie	Wanneer	Wie	Functie
--------	---------	-----	---------

© Politie, all rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, op geautomatiseerde wijze opgeslagen of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Politie.

Inhoudsopgave

1	Voorwoord.....	5
2	Leeswijzer	6
3	Management samenvatting	7
4	Bestemmingsplan en EA principes	9
4.1	Inleiding	9
4.2	Uitgangspunten.....	10
4.3	Richting geven.....	12
5	Plangebied Politiewerk	15
5.1	Bedrijfsfuncties	15
5.2	Capabilities	15
5.3	Deelgebieden	16
5.4	Informatiebeveiliging plangebied Politiewerk	16
5.5	Kavels en ordening.....	17
6	Plangebied IV-diensten	18
6.1	Netwerk van voorzieningen	18
6.2	Eenduidigheid van begrippen	18
6.3	Generieke en specifieke voorzieningen – IV-diensten	20
6.4	Standaardisatie.....	21
6.5	Informatiebeveiliging plangebied IV-diensten	22
6.6	Typering functionaliteit.....	23
6.7	Ordening i.r.t. plangebied Politiewerk	24
7	Plangebied Techniek.....	25
7.1	Organisatie	25
7.2	Realisatiemiddelen	25
7.3	Innovatie	26
7.4	Standaardisatie.....	28
7.5	Beveiliging plangebied Techniek	29
7.6	Ordening i.r.t. plangebieden Politiewerk en IV-diensten	30
8	Enterprise Architectuurprincipes.....	31
8.1	Gebruiker centraal	32
8.2	Samenwerken.....	32
8.3	Kwaliteit en verantwoording	33
8.4	Duurzame digitale slagvaardigheid.....	33
8.5	Bruikbaarheid	34
8.6	Wendbaarheid	35
8.7	Gebruik standaarden	35
8.8	Informatiebeveiliging.....	36
8.9	Continuïteit en toegang.....	37
8.10	Bedrijfsmatig verantwoord	37
8.11	Zelfredzaamheid.....	38
8.12	Verbondenheid	39
9	Definities	40
10	Referenties.....	41

11	Bijlage: Hoofdontwerp	42
12	Bijlage: Uitleg over aard van bestemmingsplan	43
13	Bijlage: Relatie tot IV totstandbrenging manieren	44

1 Voorwoord

De kern van het politiewerk is tijdloos. Toch verandert er onder invloed van de digitalisering veel in een ongekend hoog tempo. We stellen ons steeds de vraag op welke manier we kunnen voldoen aan de gerechtvaardigde verwachting van burgers, de maatschappij en onze dienders. We doen dat in een wereld die bepaald niet stil staat en steeds onvoorspelbaarder lijkt te worden. De turbulente maatschappij dwingt ons tot het permanent volgen van IV trends en ontwikkelingen met de vraag wat dit voor de korte of lange termijn betekent voor ons systeemlandschap.

Voor je ligt het Bestemmingsplan IV als onderdeel van de beleidsdocumenten, die de CIO Office actueel houdt, om de informatievoorziening van de politie in lijn te houden met de strategische doelen. Het in lijn houden van de informatievoorziening leunt op het werken onder architectuur. Het Bestemmingsplan IV bevat voor de architectuur de inhoudelijke ondergrond in de vorm van structuren, principes en kaders. Het geeft op architectuurvlak richting aan de inrichting (en verrichting) van de informatievoorziening van de politie.'

De eerste versie van het Bestemmingsplan Informatievoorziening Nationale Politie is ontwikkeld in 2013 ruim negen jaar geleden. De vorige versie van het bestemmingsplan beslaat de periode 2018 – 2022 en loopt daarmee bijna ten einde. Met oog op de Strategische agenda politie 2021-2025 moeten wij een heldere strategie en een architectuur klaar hebben voor de komende periode. De terreinen waarvoor al keuzes zijn gemaakt, zoals datagedreven opsporen of digitaal fitheid, worden door de ingeslagen richting ondersteunend.

Bij het maken van deze versie door medewerkers van de directie IV en specialisten daarbuiten is naar voren gekomen dat het goed is om meer stil te staan bij het exacte doel en de positionering van het document. Daarbij dient ook rekening gehouden te worden met de andere beleidsdocumenten. Het gemeenschappelijke beeld is onderdeel geworden van dit document. Daarbij is ook helder geworden dat we er daarmee nog niet zijn. Het is noodzakelijk om met de structuren, principes en kaders van het Bestemmingsplan IV aan de slag te gaan in onze organisatie en soms ook daarbuiten. Dit doen we o.a. door het vertalen ervan naar vuistregels voor besluitvorming en door het verankeren van detail-uitwerkingen in veranderprocessen.

Naast onze heldere rol en positie in de fysieke wereld, willen we vanuit de Architectuur Autoriteit (AA) daarom ook helder maken waar de politie voor staat in de digitale IV wereld. Dat betekent duidelijkheid over waar we rekening mee dienen te houden als we gaan bouwen of vernieuwen binnen ons systeemlandschap, dat steeds meer rekening dient te houden met waardenketens. Hoe moeten en kunnen we ontwikkelen en vernieuwen, binnen welke architectuurkaders, wat is onze bewegingsruimte en hoe verhoudt die zich tot andere plangebieden? In de samenwerking met partijen binnen en buiten onze organisatie? Vanuit leidende architectuurprincipes ligt hier een taak om hierin proactief en duidelijk positie te kiezen. We benutten state-of-the-art technologie en data om het beste antwoord te vinden voor de opgaven waarmee we worden geconfronteerd.

Dit Bestemmingsplan IV is niet vrijblijvend, het is een richtinggevend beleidskader dat te allen tijde navolging dient te krijgen bij elke IV (nieuw)bouw realisatie of verandering binnen ons systeemlandschap. Vanuit haar gezaghebbende rol in het digitale domein toetst de AA periodiek vanuit haar controlerende rol, ondermeer ten behoeve van het portfolioproces, de naleving hiervan.

Niet onder de reikwijdte

5.1.2.e

Den Haag, 7 maart 2022

2 Leeswijzer

‘Het Bestemmingsplan IV geeft op architectuurvlak richting aan de inrichting (en verrichting) van de informatievoorziening van de politie.’

In het hoofdstuk **Bestemmingsplan en EA principes** is een inleiding op het bestemmingsplan opgenomen. Tevens wordt er de link gelegd met andere documenten, zoals de IV-strategie [1]. Er komen verschillende uitgangspunten aanbod en wordt de wijze van richtinggeven toegelicht, zoals het werken met plangebieden.

Vervolgens beschrijft dit document ieder plangebied in detail, waarbij telkens de verbinding wordt toegelicht met andere plangebieden. Aansluitend is er het hoofdstuk **Enterprise Architectuurprincipes** waarin elk van de Enterprise architectuur principes, hun rationale en implicaties worden genoemd.

De hoofdstukken **Definities** en **Referenties** komen daarna aan bod. De belangrijkste termen en brondocumenten worden hier opgesomd.

Aan het einde zijn er verschillende bijlagen.

- De **Bijlage: Hoofdontwerp** bevat een grotere visuele weergave van de plangebieden.
- De **Bijlage: Uitleg over aard van bestemmingsplan** helpt de lezer een beeld te vormen over wat wel en niet onderdeel is van dit document en waarom.
- De **Bijlage: Relatie tot IV totstandbrenging manieren** geeft de verbinding tussen het Bestemmingsplan IV en enkele van deze manieren van IV totstandbrenging.

Voor de lezer, die beperkt is in zijn/haar tijd, is een compacte manier om kennis op te doen over het Bestemmingsplan IV, het lezen van de **Management samenvatting** en het (begin van) hoofdstuk **Enterprise Architectuurprincipes**. Aanvullend kan deze lezer met een taak in een programma, project of afdeling met vooral een politiepraktijk, bedrijfsvoering of portefeuille focus met name de hoofdstukken **Plangebied Politiewerk** en **Plangebied IV-diensten** doornemen. Indien deze lezer een zeer technische oriëntatie in programma, project of lijnorganisatie, zoals een productlijn, heeft, dan is aanvullend het hoofdstuk **Plangebied Techniek** aan te bevelen.

3 Management samenvatting

Met behulp van architectuur zorgen we er voor dat de organisatie van ons werk en de informatievoorziening optimaal bijdragen aan het realiseren van de strategische doelen van de politie. De strategische doelen staan in het Strategisch Kompas [2]. In de IV-strategie [1] worden de ambities aangegeven voor de ontwikkelrichting van de informatievoorziening van de politie in aansluiting op het Strategisch Kompas. Het Bestemmingsplan IV geeft op architectuurvlak op basis van deze ambities richting aan de inrichting (en verrichting) van de informatievoorziening van de politie. Dit *richting geven* heeft een wisselwerking met de IV-strategie. Daarbij zijn, ook met het oog op efficiëntie, integratie en een hoge verandersnelheid de norm. Integratie wordt daarbij gezien als iets anders dan alles in een enkele oplossing stoppen. Uitgangspunt is het verhelpen en voorkomen van fragmentatie.

In deze versie van het Bestemmingsplan IV (soms afgekort tot bestemmingsplan) is gekozen om gedetailleerder richting te geven dan in voorgaande versies. Zo is er een verbinding gecreëerd tussen de politiepraktijk en de 'harde' techniek met de introductie van deelgebieden. Het onderscheid tussen de generieke en specifieke kant van de informatievoorziening komt prominenter aan bod. De realisatiemiddelen (werkplek, connectiviteit, platformen en voortbrenging) zorgen voor meer diepgang voor wat betreft de realisatie met techniek. Ontwerpkaders (gemarkeerd met [ONTW<getal>](#)) geven op detailniveau de beleidsregels voor inrichting en verrichting.

Deze details zijn noodzakelijk voor het geven van richting aan de vernieuwing en instandhouding van de informatievoorziening in alle situaties, ook innovatie of dienstverlening aan partners, met oog voor de ambities op terreinen als wendbaarheid of beveiliging. Ongeacht of deze situaties van vernieuwing en instandhouding het gevolg zijn van strategische thema's zoals de houtskoolschets [\[Kernboodschap hsk.pdf\]](#) of datagedreven opsporen [\[Datagedreven opsporen - Pact van Wageningen.pdf\]](#). De nadruk is om te komen tot een stabiele, en consistente manier van kijken naar IV(-vernieuwing), zonder gebonden te zijn aan een specifieke financierings- of sturingsaanpak, maar ook zonder gebonden te zijn aan specifieke problemen die we in het hier en nu op pakken.

Het bestemmingsplan is een ordenend kader, waartegen (nieuwe) initiatieven moeten worden getoetst. Het Bestemmingsplan IV is te positioneren als onderliggend aan de IV-strategie (en daarmee dus ook aan het Strategisch Kompas) en kader stellend, met name voor wat betreft IV ontwikkelingen vanuit de portefeuille-meerjarenplannen. Dit resulteert in de noodzaak om het opstellen, goedkeuren en uitvoeren van de portefeuilleplannen over de assen preventie, detectie en herstel met het Bestemmingsplan IV te verbinden.

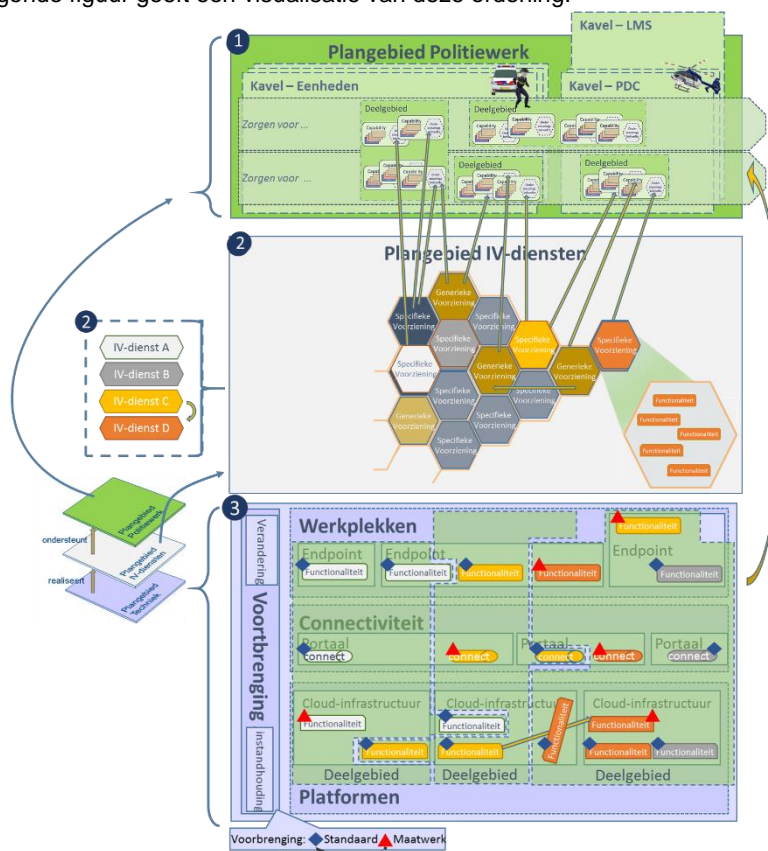
Het bestemmingsplan kijkt naar de informatievoorziening in zijn geheel. Dit geheel is te beschouwen als een landschap van informatiesystemen en hun omgeving. Het vormgeven en richting geven aan landschappen gebeurt in de planologie met behulp van plangebieden. Een plangebied voor dit document is een specifieke invalshoek op de informatievoorziening. De invalshoeken, die voor het bestemmingsplan van belang zijn, zijn: het werk dat de organisatie verricht voor haar taken, de ondersteuning vanuit de informatievoorziening, die daarvoor nodig is, en de techniek en alles wat daarbij hoort, waarmee deze ondersteuning is te realiseren.

Het plangebied Politiewerk beschrijft de politieorganisatie in de vorm van "kavels" die gebaseerd zijn op een ordening van alle werkzaamheden van de politie. Dit plangebied sluit aan op de organisatiestructuur en het bedrijfsfunctiemodel (=referentiemodel politiewerk) dat is opgesteld door de Directie Operatiën. Met behulp van capabilities wordt de IV ondersteuningsbehoefte voor de bedrijfsfuncties uitgewerkt. Daarbij wordt een verbinding gemaakt met de taken van de politie, vooral vanuit een waardenstroominsteek. Capabilities worden geordend in deelgebieden. Deze ordening vindt plaats op basis van samenhang (bijv. als werkomgeving) en/of gelijke randvoorwaarden ten aanzien van de IV ondersteuningsbehoefte.

Het plangebied IV-diensten ondersteunt het plangebied Politiewerk. Het plangebied IV-diensten is een netwerk van de generieke en specifieke voorzieningen. Een IV-dienst is daarbij te zien als een cluster aan functionaliteit, geleverd door mogelijk meerdere informatiesystemen, die we inzetten voor het leveren van een informatieprestatie als ondersteuning aan het plangebied Politiewerk. Een voorbeeld hiervan is de IV-dienst 'Vaststellen Identiteit Personen'. Deze omvat een cluster aan functionaliteit en verschillende informatiesystemen waaronder registers voor personalia en biometrie, hulpmiddelen voor gegevensuitwisselingen, al dan niet in beheer bij de politie of bij ketenpartners, nationaal of Europees niveau.

Het plangebied Techniek realiseert de functionaliteit van de IV-diensten van het bovengelige plangebied met oplossingen van de realisatiemiddelen voortbrenging, connectiviteit, werkplekken en platformen. Bij deze realisatie is oog voor de deelgebieden van het plangebied Politiewerk noodzakelijk. Tevens is de wijze van voortbrenging (standaard of maatwerk) iets om in het zicht te hebben. Daarbij is het goed om te benadrukken dat maatwerk naar standaard toe bewegen moet.

De navolgende figuur geeft een visualisatie van deze ordening.

Figuur 1: Ordening plangebied Techniek i.r.t. plangebied IV-diensten en Politiewerk

Daar waar de plangebieden (Figuur 1) vooral een ordening en samenhang weergeven, zijn Enterprise architectuur principes richtinggevende uitspraken, die aangeven *op welke manier* de strategische doelen van de organisatie, rondom IV, moeten worden gerealiseerd. Daarbij geeft de rationale de verbinding aan met o.a. de IV-strategie. Ter ondersteuning van het handzaam werken van het werken met de EA principes hanteert het bestemmingsplan een maximum van 12 principes. Deze vormen de basis voor een nadere uitwerking in specifieke architectuur documenten waarin meer gedetailleerde principes worden geformuleerd.

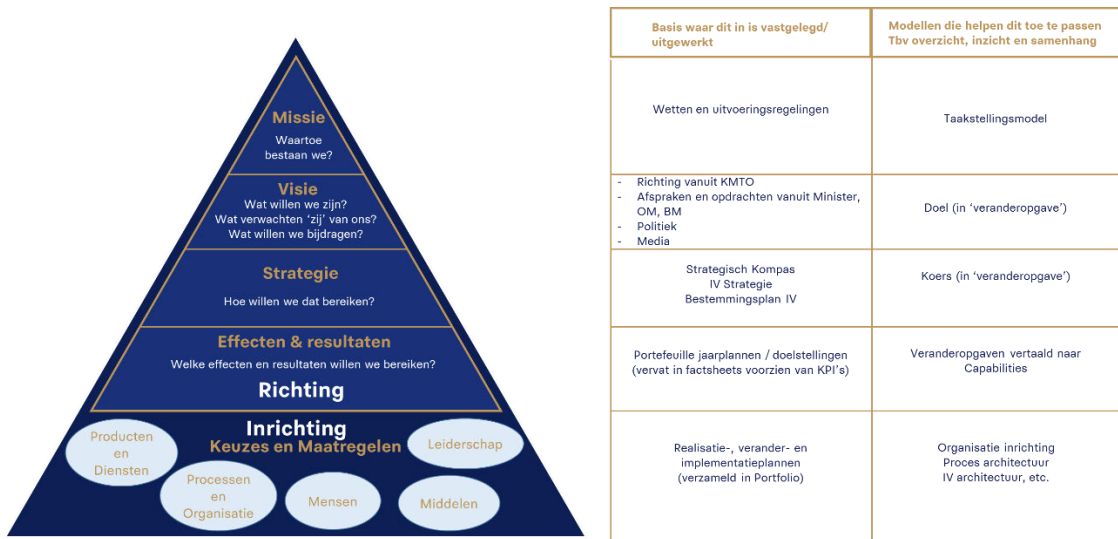
Nummer	Beschrijving
EA1	Gebruiker centraal De informatievoorziening van de politie levert gebruikers de informatie en functionaliteit die ze nodig hebben.
EA2	Samenwerken De informatievoorziening van de politie ondersteunt en benut gedefinieerde vormen van samenwerken met burgers, bedrijven en andere organisaties; zowel nationaal en internationaal.
EA3	Kwaliteit en verantwoording Het gebruik van politie-informatie gebeurt gekwalificeerd, rechtmatig en professioneel.
EA4	Duurzame digitale slagvaardigheid Met de informatievoorziening van de politie opereren we slagvaardig in het digitale domein en in de fysieke wereld.
EA5	Bruikbaarheid De informatievoorziening van de politie is herkenbaar en <u>herbruikbaar</u> .
EA6	Wendbaarheid De informatievoorziening is ingericht zodat het aansluit bij de wendbaarheid van de politieorganisatie.
EA7	Gebruik standaarden De informatievoorziening van de politie maakt gebruik van standaarden en standaardoplossingen.
EA8	Informatie beveiliging De informatievoorziening van de politie is betrouwbaar en veilig.
EA9	Continuïteit en toegang De informatievoorziening van de politie is altijd beschikbaar en levert de ondersteuning en informatie die op dat moment nodig is.
EA10	Bedrijfsmatig verantwoord De informatievoorziening van de politie is bedrijfsmatig verantwoord ingericht.
EA11	Zelfredzaamheid De informatievoorziening kan zonder overdracht (<u>near</u>) real time bijgesteld worden op behoeftes van het (politie)werk.
EA12	Verbondenheid De informatievoorziening van de politie kent een duidelijk verband naar een verantwoordelijke binnen het politiewerk.

4 Bestemmingsplan en EA principes

4.1 Inleiding

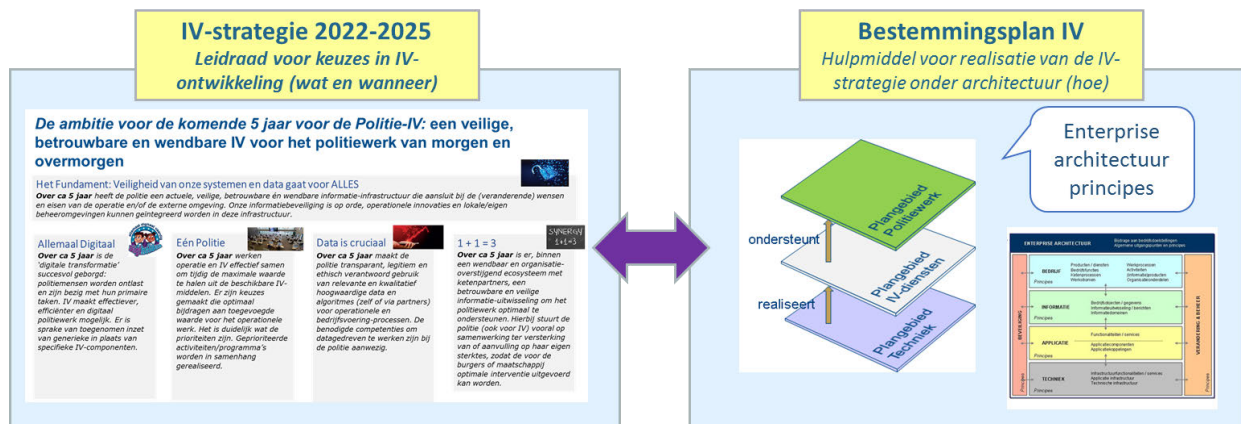
Met behulp van architectuur zorgen we er voor dat de organisatie van het werk en de informatievoorziening optimaal bijdragen aan het realiseren van de strategische doelen van de politie. De manier, waarop architectuur dit doet, is aan het verschuiven. Architectuurafspraken worden niet meer gemaakt op basis van gedetailleerd uitgewerkte blauwdrukken, maar op basis van goed doordachte concepten die voortschrijdend in de tijd meer in detail worden uitgewerkt. Een voorbeeld van een concept is een bestemmingsplan.

De strategische doelen zijn gebaseerd op de taakstelling die politie als uitvoeringsorganisatie heeft toebedeeld gekregen. Onderstaande figuur laat de samenhang zien tussen deze taakstelling en de uiteindelijke inrichting van de organisatie (langs verschillende aspecten). De 'driehoek¹' biedt als het ware een handvat om van Richten, naar Inrichten en vervolgens Verrichten te komen. In de tabel daarnaast is voor de volledigheid aangegeven waar (en in welke documenten) de basis van de verschillende lagen uit de driehoek zijn uitgewerkt / vastgelegd.

Figuur 2 Richten en inrichten

In de bovenstaande figuur worden achtereenvolgens het Strategisch Kompas, de IV-strategie en het Bestemmingsplan IV genoemd. De strategische doelen staan in het Strategisch Kompas [2]. In de IV-strategie [1] worden de ambities aangegeven voor de ontwikkelrichting van de informatievoorziening van de politie in aansluiting op het Strategisch Kompas. Het Bestemmingsplan IV geeft op architectuurvlak op basis van deze ambities richting aan de inrichting (en verrichting) van de informatievoorziening van de politie. Dit *richting geven* heeft een wisselwerking met de IV-strategie.

Figuur 3 Wisselwerking IV-strategie en Bestemmingsplan IV

¹ Zie o.a. <https://www.obersconsulting.nl/bedrijfsarchitectuur/9-essenties-van-bedrijfsarchitectuur>

Kenmerkend aan de richting is het verschuiven van IV van een kostenpost naar een productiemiddel. IV dient passend, betrouwbaar en duurzaam te zijn. ^{5.2.1}

Er is dan ook een streven naar concentratie op generieke oplossingen en een reductie van specifieke oplossingen (i.e. hoeveel apps heb ik nodig om soortgelijk werk te doen). Daarbij zijn, ook met het oog op efficiëntie, integratie en een hoge verandernsnelheid de norm. Integratie wordt daarbij gezien als iets anders dan alles in een enkele oplossing stoppen. Uitgangspunt is het verhelfen en voorkomen van fragmentatie.

In deze versie van het Bestemmingsplan IV (soms afgekort tot bestemmingsplan) is gekozen om gedetailleerder richting te geven dan in voorgaande versies. Zo is er een verbinding gecreëerd tussen de politiepraktijk en de 'harde' techniek met de introductie van deelgebieden. Het onderscheid tussen de generieke en specifieke kant van de informatievoorziening komt prominenter aan bod. De realisatiemiddelen (werkplek, connectiviteit, platformen en voortbrenging) zorgen voor meer diepgang voor wat betreft de realisatie met techniek. Ontwerpkaders (gemarkeerd met ^{ONTW<getal>}) geven op detailniveau de beleidsregels voor inrichting en verrichting binnen een plangebied.

Deze details zijn noodzakelijk voor het geven van richting aan de vernieuwing en instandhouding van de informatievoorziening in alle situaties, ook innovatie of dienstverlening aan partners, met oog voor de ambities op terreinen als wendbaarheid of beveiliging. Ongeacht of deze situaties van vernieuwing en instandhouding het gevolg zijn van strategische thema's zoals de houtskoolschets [\[Kernboodschap hsk.pdf\]](#) of datagedreven opsporen [\[Datagedreven opsporen - Pact van Wageningen.pdf\]](#). De nadruk is om te komen tot een stabiele, en consistente manier van kijken naar IV(-vernieuwing), zonder gebonden te zijn aan een specifieke financierings- of sturingsaanpak, maar ook zonder gebonden te zijn aan specifieke problemen die we in het hier en nu op pakken.

4.2 Uitgangspunten

4.2.1 Samenwerking en context

Net als het politiewerk staat de informatievoorziening van de politie niet op zichzelf maar maakt deel uit van meerdere, ook internationale, ketens en netwerken. Ook is het gebonden aan wetten (zoals AVG, Wpg, Archiefwet, WOB/WOO, CII, strafrecht, politiewet). Om externe interactie en samenwerking mogelijk te maken moet het bestemmingsplan aansluiten bij de architecturen, die door samenwerkingspartners en elders in de omgeving van de politie gebruikt worden. Het werken met meerdere ketens en netwerken zorgt ervoor dat de richting is om aansluiting te bewerkstelligen, dat is iets anders dan volledig overnemen. Bij verwijzing naar externe architectuur producten moet duidelijk zijn welke onderdelen hiervan overgenomen worden bij de politie. Consequentie is dat het conformeren aan standaarden de verplichting tot het onderhouden daarvan met zich meebrengt.

Er is een industrie en sector, die gespecialiseerd is in het ondersteunen en realiseren van informatievoorziening voor organisaties. Het bestemmingsplan steunt ook op deze expertise. Navolgend een opsomming van relevante documenten.

- **IV-strategie 2022-2025.** [1] Het bestemmingsplan geeft invulling aan de IV-strategie door de strategische doelen te vertalen in ontwerpkeuzes voor de inrichting en de vernieuwing van de informatievoorziening.
- **Industrie en sectorkennis.** Bij het opstellen van het bestemmingsplan wordt gebruik gemaakt van de structuur en de concepten van architectuurmethodieken die ook bij veel samenwerkingspartners van de politie gebruikt worden of in de industrie en sector gangbaar zijn: TOGAF [5], Archimate, Well Architected Framework [7] en Agile aanpakken, zoals Open Agile Architecture (O-AA) [6] en SAFe.
- **NORA 3.0.** [4] De Nederlandse Overheid Referentie Architectuur (NORA) is gericht op samenwerking tussen overheden onderling ten aanzien van de dienstverlening aan burgers. Wat betreft de architectuur voor de interne informatievoorziening van politie is deze niet rechtstreeks van toepassing en vraagt dit nadere uitwerking vergelijkbaar met andere sectorale architecturen zoals de GEMMA voor gemeenten. In het bestemmingsplan wordt de NORA gebruikt als voorbeeld waarvan de structuur, de thematiek en een aantal ontwerprijlijnen en standaarden (comply/explain) zijn overgenomen, met name ten aanzien van ketencommunicatie en koppelvlakken.
- **EA VenJ.** [3] De Enterprise Architectuur VenJ (tegenwoordig J&V) vormt het ontwerpkader voor de onderdelen van J&V en wordt door de politie gebruikt om de samenwerking binnen het ministerie vorm te geven. Het Bestemmingsplan IV van de politie kan gezien worden als een nadere uitwerking hiervan wat betreft specifieke vereisten vanuit het operationele politiewerk.
- **Ketenarchitecturen.** Voor de ketens waarin de politie samenwerkt met andere partijen, zoals de Strafrechtketen en de Vreemdelingenketen, zijn aanvullende architecturen gedefinieerd.².

² [ASTRA](#): Architectuur Strafrechtketen en de Ketendoelarchitectuur (KDA) Strafrechtketen.

Het bestemmingsplan leunt verder op een instrument van de overheidssector voor toetsing door het Adviescollege ICT-toetsing. De reden hiertoe is het feit dat het kabinet en de Eerste en Tweede kamer door het Adviescollege ICT-toetsing worden geadviseerd over IV ontwikkelingen binnen de Overheid.

Architectuur, functionele haalbaarheid en technische maakbaarheid

De gekozen architectuur verdeelt het nieuwe systeem optimaal in componenten die apart opgeleverd en getest kunnen worden. Indien componenten door verschillende partijen worden gerealiseerd dan zijn de benodigde koppelvlakken (interfaces) vooraf gedefinieerd (technisch en semantisch), of is 1 partij geautoriseerd om deze voor de benodigde koppelvlakken te definiëren. De benodigde inspanning voor de realisatie van elk koppelvlak is in kaart gebracht.

Voor zover van toepassing wordt gebruik gemaakt van de voor de rijksoverheid vastgestelde standaarden. Het project geeft invulling aan het principe: hergebruik vóór koop vóór bouw. Er wordt gebruik gemaakt van gangbare en volwassen technologie en zowel de organisatie als de geselecteerde marktpartijen hebben ervaring met de gekozen technische oplossingen. De haalbaarheid van het totaal aan functionele wensen is getoetst. Voor zover in het kader van het project nieuwe applicaties moeten worden ontwikkeld is de omvang hiervan bij benadering bekend, bijvoorbeeld door een functiepuntenanalyse.

Figuur 4 Architectuur onderwerp in toetskader van Adviescollege ICT-toetsing, voorheen BIT

Het Adviescollege ICT-toetsing oordeelt over de slaagkans van ICT-projecten of -programma's en geeft adviezen ter verbetering. Daarbij hanteert het een toetskader met meerdere onderwerpen. Over het onderwerp architectuur benoemt het toetskader:

- Optimale verdeling in componenten
- Vooraf gedefinieerde koppelvlakken indien meerdere partijen betrokken zijn
- Regie
- Realisme

Het bestemmingsplan zal de benoemde zaken dan ook gebruiken voor het richting geven. Dat zal onder meer door het formuleren van (ontwerp)kaders plaatsvinden. Bij de uitwerking van dit bestemmingsplan wordt op verschillende onderdelen naar deze externe architectuurrichtlijnen verwezen.

4.2.2 Gebruik

Het Bestemmingsplan IV is een ordenend kader, waartegen (nieuwe) initiatieven moeten worden getoetst. Het bestemmingsplan is te positioneren als onderliggend aan de IV-strategie (en daarmee dus ook aan het Strategisch Kompas) en kader stellend, met name voor wat betreft IV ontwikkelingen vanuit de portefeuille-meerjarenplannen.

Dit resulteert in de noodzaak om het opstellen, goedkeuren en uitvoeren van de portefeuilleplannen over de assen preventie, detectie en herstel met het Bestemmingsplan IV te verbinden.

Opmerking: We moeten ons er van bewust zijn dat er ook veel ontwikkelingen bijv. in eenheden plaatsvinden en dat gaat niet altijd via de voorkeursroute van portfolio met projecten en programma's. Voldoen aan het Bestemmingsplan IV is ook in die gevallen nodig.

Een invulling hiervan is dat het toetsen aan en werken conform het Bestemmingsplan IV door de veranderprocessen en besturingsprocessen wordt afgedwongen of anderszins versterkt. Het toetsen kan in gradatie uitgevoerd worden. Enkele voorbeelden zijn: Er komt een verplichting bij het indienen van jaarplannen om tevens een IST en SOLL landschapskaart aan te leveren of een projectplan heeft een paragraaf met expliciet gebruik, of onderbouwt uitsluiten, van generieke oplossingen. De architectuurfunctie wordt verplicht om, in navolging van Werken onder Architectuur [WoA], een actuele huidige (current state) architectuur paraat te hebben voor zaken die op dat moment onderhanden zijn.

4.2.3 Vooruitzicht

De informatievoorziening die met de kaders van het bestemmingsplan zal ontstaan, is een streefbeeld dat we niet van het ene moment op het andere gaan invullen, maar welke we wel direct kunnen oppakken. We gaan uit van een gemeenschappelijk gedragen geborgde aanpak. Gemeenschappelijk, omdat we deze uitdaging zowel intern als politie met elkaar als extern met (keten)partners oppakken. Gedragen, omdat iedereen die zijn bijdrage wil en kan leveren ook in staat moet zijn dat te doen. Geborgd, zodat iedereen zijn commitment ook wil afgeven. Ook kiezen we in de aanpak een weg van geleidelijkheid. Het vooruitzicht m.b.t. het bestemmingsplan IV is om te werken met drie plateaus. Voor het eerste plateau ligt de nadruk op interactie, tegen gaan van dubbellingen in ondersteuning en vergroten van samenhang in de informatievoorziening. Voor plateau twee regelen we verdergaande integratiestandaardisatie in om meer met een eenduidige taal met elkaar het landschap te vormen. Voor plateau drie verleggen we de aandacht naar het verder vergroten van de standaardisatie en gemeenschappelijkheid in realisatie van elk informatiesysteem. Dit vergt regievoering over de onderdelen van de informatievoorziening afzonderlijk, en routekaarten om over te stappen naar een volgend plateau.

Tijdens de overstap zijn onvoorziene obstakels niet uit te sluiten. Ook de verschuiving van architectuur rondom afzonderlijke informatiesystemen, naar het richten op de informatievoorziening in zijn geheel, met alle bijkomende effecten, zal hier en daar onwennig aanvoelen. Verouderde werkwijzen en organisatie-inrichtingen moeten we ontdekken en we hebben ook nieuwe nodig. De werkwijze zal zich richten op het volgende. Binnen een lerende organisatie als de Politie maken we hiervoor op lokaal niveau kleine stappen. Bij gebleken succes inspireren we anderen hetzelfde te doen. Met deze 'zwaan kleef aan' benadering spelen we tijdig in op directe noodzaak terwijl in de praktijk geleerde lessen in vernieuwde werkwijzen en instrumenten voor anderen beschikbaar komen. De overstap is er een van menselijke maat.

De richting en een proces om de richting ten uitvoer te brengen zorgen ervoor dat vooruit gekeken kan worden. De aandacht van architectuur kan meer gaan over wat er straks nodig is.

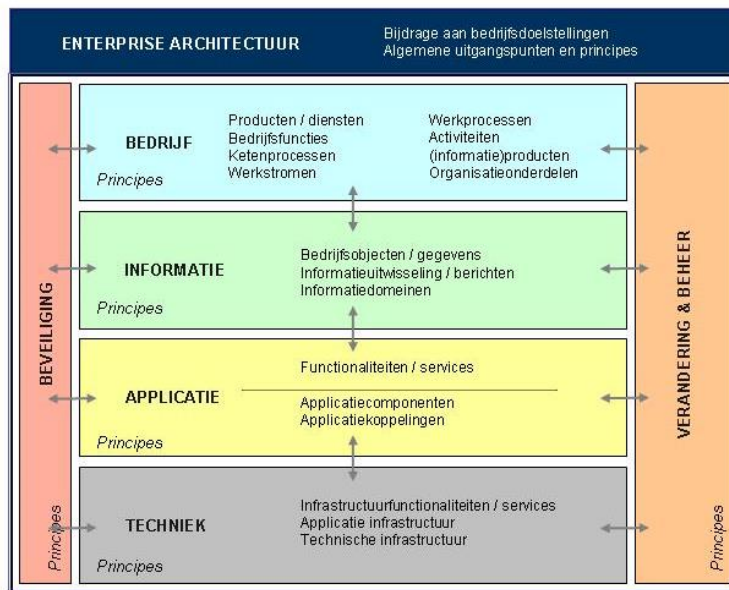
4.3 Richting geven

Het Bestemmingsplan IV geeft op architectuurvlak richting aan de inrichting (en verrichting) van de informatievoorziening van de politie. Richting geven met behulp van architectuur gebeurt doorgaans aan de hand van een raamwerk en met behulp van principes. Dit document vult dit aan met een ordening van de IV aan de hand van een samenhangend hoofdontwerp vanuit verschillende invalshoeken. Deze invalshoeken dragen de naam plangebieden.

4.3.1 Architectuurraamwerk

Het architectuurraamwerk van de politie is overeenkomstig TOGAF-methodiek gelaagd opgebouwd uit een bedrijfsarchitectuur, een informatiearchitectuur, een applicatiearchitectuur, een technische architectuur, een informatiebeveiligingsarchitectuur en een verandering- en beheerarchitectuur. In de Enterprise architectuur wordt de samenhang en de werking van de verschillende architectuuronderdelen gedefinieerd.

Opmerking: Dit raamwerk benoemt niet expliciet welke wetten, regels en (keten)standaarden op de verschillende lagen van toepassing zijn. Uiteraard wordt daar wel rekening mee gehouden. In andere weergaven van een architectuurraamwerk wordt dit als apart laag benoemd

Figuur 5 Architectuurraamwerk Nationale Politie

4.3.2 Principes

Binnen de architectuur van de politie worden op verschillende architectuurlagen principes gedefinieerd. Met behulp van de principes worden de beleidsregels voor de informatievoorziening gegeven. De principes kennen een hiërarchische ordening. De Enterprise architectuur (EA) principes vormen de bovenste, strategische laag van deze ordening. De principes van de Enterprise architectuur (EA Principes) zijn leidend voor de nadere invulling van de andere architectuurlagen en –onderdelen.

4.3.3 Plangebieden

Het architectuurraamwerk is vooral gericht op het tot ontwikkeling brengen van afzonderlijke informatiesystemen. Het bestemmingsplan kijkt echter ook naar de informatievoorziening in zijn geheel. Dit geheel is te beschouwen als een landschap van informatiesystemen en hun omgeving. Het vormgeven en richting geven aan landschappen gebeurt in de planologie met behulp van plangebieden. Een plangebied voor dit document is een specifieke invalshoek op de informatievoorziening. De invalshoeken, die voor het bestemmingsplan van belang zijn, zijn: het werk dat de organisatie verricht voor haar taken, de ondersteuning vanuit de informatievoorziening, die daarvoor nodig is, en de techniek en alles wat daarbij hoort, waarmee deze ondersteuning is te realiseren.

Per plangebied en over de plangebieden heen zijn ontwikkelingen met streefbeelden (bijv. in de vorm van IST en SOLL landschapskaarten) te detailleren zodat de ontwikkelingen langs de ambities van de IV-strategie worden gerealiseerd. Het is zinvol om naast een blik op en transformatie binnen de afzonderlijke plangebieden ook te kijken naar de stabiele transitie over de plangebieden heen. Een goede cadans om te zorgen dat werk en techniek met elkaar blijven aansluiten in een tijdspad en dus gelijk gelopen is hierbij essentieel. Een insteek rondom capabilities is een goede manier om hierop grip te houden.

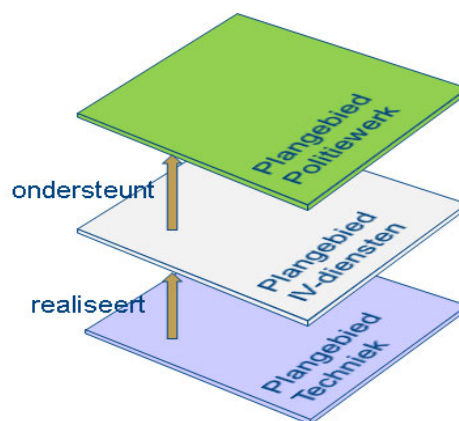
Het plangebied Politiewerk beschrijft de politieorganisatie in de vorm van “kavels” die gebaseerd zijn op een ordening van alle werkzaamheden van de gehele politie. Dit plangebied sluit aan op de organisatiestructuur en het bedrijfsfunctiemodel (=referentiemodel politiewerk) dat is opgesteld door de Directie Operatiën. Met behulp van capabilities wordt de IV ondersteuningsbehoefte voor de bedrijfsfuncties uitgewerkt. Daarbij wordt een verbinding gemaakt met de taken van de politie, vooral vanuit een waardenstroominsteek. Capabilities worden geordend in deelgebieden. Deze ordening vindt plaats op basis van samenhang (bijv. als werkomgeving) en/of gelijke randvoorwaarden ten aanzien van de IV ondersteuningsbehoefte.

Het plangebied IV-diensten beschrijft de “logische” onderdelen van de informatievoorziening die het politiewerk ondersteunen en de gegevenstypen/begrippen die hierin gebruikt worden. Zo'n “logisch” onderdeel (=IV-dienst) valt in de categorie generieke voorziening of specifieke voorziening. De *inrichting* van het plangebied IV-diensten is het verantwoordelijkheidsterrein van de Dienst-IM en Dienst-ICT. Een kanttekening hierbij is dat binnen eenheden ook ontwikkelingen plaatsvinden en daarmee ontwikkelen/maken zij ook IV-diensten.³ Een IV-dienst⁴ is een verzameling van (IV-)functionaliteiten die als autonome eenheid kan worden ingezet voor het ondersteunen van de capabilities van een of meerdere deelgebieden binnen het plangebied Politiewerk.

Het plangebied Techniek levert de middelen die nodig zijn om IV-diensten te realiseren en bij een afnemer te brengen. Onderdeel van deze realisatiemiddelen zijn technische (software en hardware) hulpmiddelen. Deze technische hulpmiddelen omvatten toepassingen, werkplekken, platformen en de connectiviteit die voor het gebruik noodzakelijk zijn. Daarnaast worden ook de hulpmiddelen voor de ontwikkeling en het beheer van de technische hulpmiddelen gerekend tot de realisatiemiddelen. De realisatie (voortbrenging) vergt inspanningen van de eigen organisatie maar zal ook deels of in zijn geheel leunen op de inspanningen gedaan door andere organisaties ((cloud-)leverancier, ketenpartner). Dit wordt ook beschouwd als een realisatiemiddel. Een realisatiemiddel is daarmee een onderverdeling van alles wat nodig is voor het realiseren van IV-diensten. De Dienst ICT heeft de verantwoordelijkheid dit plangebied in te richten.

Opmerking: In het voorgaande wordt over de *inrichting* van de plangebieden gesproken en de rol van verschillende afdelingen daaromtrent. De *richting* is overigens het verantwoordelijkheidsterrein van de Directie IV.

Veiligheid is een essentieel element voor het politiewerk. De beveiliging(-sarchitectuur) zal dan ook bij elk plangebied besproken worden. Voor meer details met betrekking tot de beveiligingsarchitectuur is er [Enterprise Architectuur Informatie Beveiliging.pdf](#).

Figuur 6 Drie samenhangende plangebieden

³ Het Bestemmingsplan bevat ondersteuning om hiermee om te gaan

⁴ IV-dienst niet verwarren met de denkrichting tot samenvoeging van de Dienst-ICT en Dienst-IM in de Dienst IV

5 Plangebied Politiewerk

Voor het politiewerk geldt dat het meer en meer verweven is met het gebruik en ontwikkeling van de informatievoorziening; het onderscheid vervaagt. Dit draagt ook wel de term digitalisering. Zie ook de ambitie **Allemaal Digitaal** uit de IV-strategie.

Om naar de politie van (over)morgen toe te bewegen, zijn technologische innovatie en sociale innovatie essentieel. Het document *[Werken aan de politie van (over)morgen - Visie op de innovatiefunctie]* geeft aan dat innoveren binnen de politie een continu proces is geworden. Werkzaamheden gerelateerd aan innovatie wordt dan ook in dit document gelijk behandeld als al het andere politiewerk. Daarbij maakt het niet uit waar de innovatie zijn oorsprong heeft (technologie PUSH of PULL vanuit het politiewerk).

Het plangebied Politiewerk heeft een ordening welke is opgebouwd uit bedrijfsfuncties, capabilities, deelgebieden en kavels. Modelleren van het plangebied Politiewerk is het verantwoordelijkheidsterrein van Bedrijfsarchitecten werkzaam bij de Directie Operatiën en de Staf PDC.

5.1 Bedrijfsfuncties

De werkzaamheden van de politie zijn uit te drukken met bedrijfsfuncties. De bedrijfsfuncties staan voor functionele bundelingen van competenties die bijdragen aan de werking en het behalen van de doelen van de organisatie. Er zijn gezien de taken en doelen van de organisatie een veelvoud aan bedrijfsfuncties nodig. Deze functies zijn steeds te karakteriseren als gerelateerd aan het *sturen* van, het *uitvoeren* van of het *ondersteunen* van werkzaamheden van de politie ONTW1.

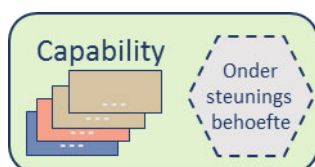

Figuur 7 Karakterisering van bedrijfsfuncties in het plangebied Politiewerk

5.2 Capabilities

De bedrijfsfuncties, en daarmee eigenlijk de werkzaamheden van de politie, hebben niet alleen de inspanningen van personen, afdelingen of partners nodig. Er is ook een behoefte aan middelen. Mede hierdoor is het nuttig om eerst een ordening in groepen van bedrijfsfuncties te maken en de IV ondersteuningsbehoefte daarbij te benoemen. Dit doen we door te werken met capabilities.

Een Capability wordt door [NORA] vertaald naar Generieke Functie. De beschrijving daarbij is: "iets wat meerdere overheidsorganisaties moeten kunnen voor het uitvoeren van hun taken." In TOGAF methodiek wordt gewerkt met "A particular ability that a business may possess or exchange to achieve a specific purpose." In het Bestemmingsplan IV bestaat een Capability uit een verzameling van bedrijfsfuncties en de daarbij behorende behoeftstelling aan ondersteuning door de informatievoorziening ONTW2.

Figuur 8 De onderdelen van een capability

Een bijkomend element rondom IV ondersteuningsbehoefte is de 'demarcatie' ervan met de bedrijfsfuncties. In veel gevallen is de ondersteuningsbehoefte een totaal oplossing aan de politiepraktijk of bedrijfsvoering. Het is daarnaast steeds gangbaarder dat de demarcatie bestaat uit het bieden van een gereedschap of set aan oplossingen waarmee het politiewerk in staat is om de informatievoorziening zodanig aan te wenden om haar taken uit te voeren. Ter illustratie. De ondersteuningsbehoefte in de vorm van een totaaloplossing is te verwachten rondom een applicatie als SummIT. Andere ondersteuningsbehoeftes zijn denkbaar in de vorm van een app-ontwikkelwerkplek, of in de vorm van een on-premise analysemogelijkheid met behulp van specifieke (Cloud)technologie (bijv. Kubernetes). Een wat gangbare demarcatievoorbeeld is de behoefte voor content management t.b.v. het intranet.

5.3 Deelgebieden

De Enterprise Architectuur Rijksdienst (EAR) ordent het bedrijfsprocesdomein in informatiseringsdomeinen. (Zie <https://www.earonline.nl/index.php/Informatiseringsdomein>)

Een informatiseringsdomein is een afgebakend gebied van samenhangende Informatie- en ICT-diensten, waarvoor één functionaris de bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt voor de inrichting.

Het Bestemmingsplan IV ziet een toegevoegde waarde in het opdelen van het bedrijfsprocesdomein in samenhangende delen. Het plangebied Politiewerk werkt daarom met *deelgebieden*. Het bundelt de eerder genoemde capabilities in *deelgebieden* ongeacht het karakter van de bedrijfsfuncties [ONTW3](#). Deze bundeling vindt vooral plaats op basis van gelijke randvoorwaarden ten aanzien van de ondersteuning van IV-diensten (=EAR: *Informatie- en ICT-diensten*). Zo is het de verwachting dat in de nabije toekomst beveiligingseisen gesteld gaan worden waarvan de maatregelensets gebaseerd zijn op het risicobeeld van het betreffende politiewerk. Het gebruik van deelgebieden in deze situaties is te illustreren aan de hand van werkzaamheden t.b.v. bedrijfsvoering en opsporing. De randvoorwaarden (bijv. als beveiligingseisen) voor inrichting van de informatievoorziening voor heimelijke bedrijfsvoering zullen anders zijn dan bij de reguliere bedrijfsvoering; Voor het werk van opsporing zijn andere randvoorwaarden van toepassing om het ongeschonden verzamelen van verschillende typen (digitale) sporen mogelijk te maken ten opzichte van de randvoorwaarden voor de analyse van sporen samen met andere informatie in thematisch of ketenverband.

Deelgebieden zijn denkbaar rondom organisatie/afdelingsnetwerken of bij intensieve samenwerking van mensen. En ze worden ingezet om een nauwe samenhang tussen capabilities te duiden. Een voorbeeld is een werkomgeving. Deze is thans voor Specialistische opsporing voor een deel met het Digitale Transferium ingevuld en de politieacademie kent een leeromgeving. Een nauwe samenhang resulteert vaak in een noodzaak tot het intensief uitwisselen van informatie of gebruik maken van soortgelijke functionaliteit. Denk onder meer aan het samenwerken en de interactie van bedrijfsfuncties met ketenpartners in internationale context (Grenzen en Veiligheid), maar ook op terreinen als Finec, Zeden, Verkeer, Mensenhandel of Cybercrime.

Met deelgebieden is richting te geven aan het totaal aantal oplossingen in het deelgebied en dus een beweging naar kernsystemen. Ook zou per deelgebied ruimte kunnen worden gegeven om de eigen zaken te organiseren. Deelgebieden zijn daarmee te verbinden aan de ambitie **Allemaal digitaal** van de IV-strategie.

Het inzetten van deelgebieden draagt bij aan de opgaven voor architectuur in relatie tot het kader gesteld door het Adviescollege ICT-toetsing.

- Optimale verdeling in componenten
- Vooraf gedefinieerde koppelvlakken indien meerdere partijen betrokken zijn
- Regie
- Realisme

5.4 Informatiebeveiliging plangebied Politiewerk

De IV-strategie geeft als toelichting op de ambitie **Data is Cruciaal** "De politie maakt transparant, legitiem en ethisch verantwoord gebruik van relevante en kwalitatief hoogwaardige data". Ook beschrijft de IV-strategie de ambitie **Veiligheid van onze systemen en data gaat voor ALLES**.

De richting is dat de autorisatiemethodiek verschuift van toepassingen naar de informatie zelf. In het plangebied Politiewerk vertaalt dat zich voor veel facetten van beveiliging naar het koppelen van informatie die bedrijfsfuncties in de capabilities gebruiken met autorisatiekenmerksets [ONTW4](#).

Voorkeursterm skos:prefLabel	Autorisatiekenmerkset
Definitie skos:definition	Een autorisatiekenmerkset is een verzameling van 6 waarden, één voor elk van de autorisatiekenmerken <ul style="list-style-type: none">• Verwerkingsdoel• Verwerkingssubdoel• Werkgebied• Deelbaarheid• Status• Rubriceringsniveau

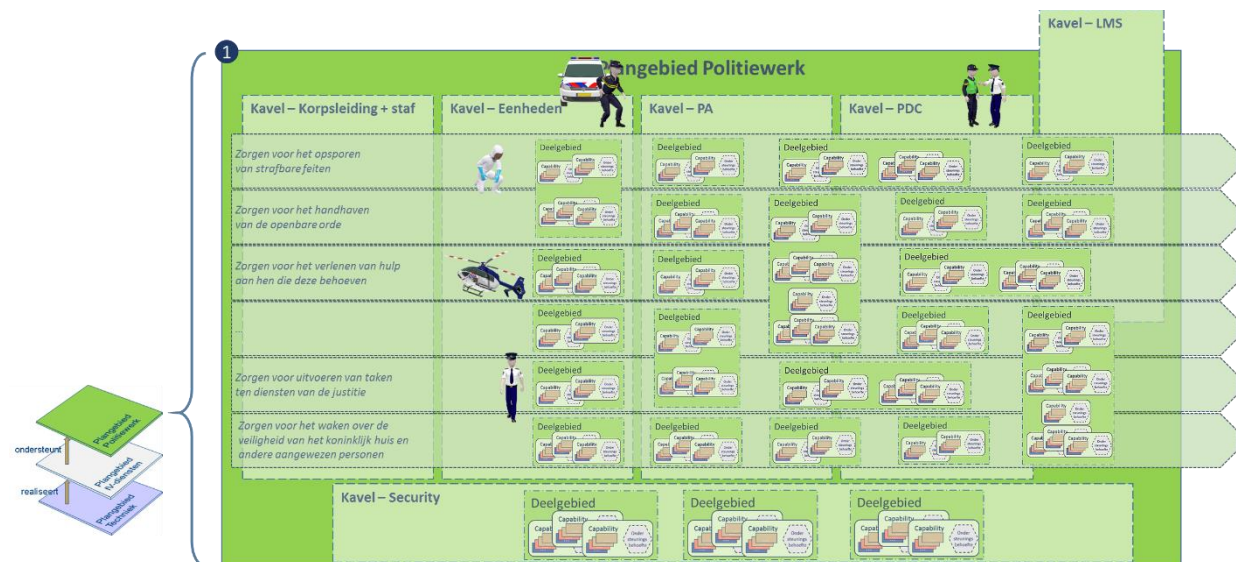
Figuur 9 Informatiebeveiliging autorisatiekenmerksets – plangebied Politiewerk

De toegestane wijze van gebruik van informatie wordt gestuurd door de Autorisatiematrix [ONTW5](#). In de Autorisatiematrix wordt, voor combinaties van autorisatiekenmerken van de informatie, bijgehouden welke rol/mandaat de eindgebruiker (min of meer initiator van de bedrijfsfunctie) in de organisatie moet hebben voor een specifiek gebruik (zoals aanmaken, vernietigen, inzien). Dit is vaak voorzien van een extra conditie gerelateerd aan de verbondenheid/betrokkenheid/verantwoordelijkheid (zoals teamlid of onderzoeksleider) tot een specifiek gegeven.

5.5 Kavels en ordening

De organisatiestructuur van Politie Nederland vormt de basis voor de kavels die in dit plangebied zijn te onderkennen [ONTW6](#). De IV-strategie noemt als ambitie “**Veiligheid van onze systemen en data gaat voor ALLES**”. De ordening van het plangebied Politiewerk krijgt daarom een apart kavel om deze ambitie richting te geven [ONTW7](#).

De ordening bevat een aanvullende structuur die over de kavels heen is geplaatst. Met behulp van de taken van de politie is weergegeven dat het mechanisme *waardenstromen* een toe te passen concept is [ONTW8](#). Een waardenstroom kan het werk van meerdere organisatiestructuren, dus kavels, vergen. Overigens kunnen ook inspanningen buiten de politie van o.a. partners daarbij nodig zijn. Bij een waardenstroom valt te denken aan bijv. “een inzetbare medewerker in een Basisteam”. Maar je kunt ook denken aan de ZSM keten, arrestantenzorg of slachtofferzorg. De deelgebieden en de capabilities daarbinnen zijn te plaatsen in 1 of meerdere waardenstromen [ONTW9](#). Het werken met waardenstromen start vanuit een behoefte, niet een oplossing. Het concept ondersteunt verder het optimaliseren voor de hele politie en niet voor een enkele organisatiestructuur. Het voorgaande is een weerslag van de IV-strategie ambities **Allemaal digitaal, Eén Politie en 1+1 = 3**.

Figuur 10 Ordening van plangebied Politiewerk

De exact benodigde waardenstromen, deelgebieden en capabilities zijn in de ordening niet opgenomen. Voor de eerder in dit hoofdstuk genoemde deelgebieden is wel een aanzet te geven.

Een vertrekpunt voor de deelgebieden, die nodig zullen zijn, is te vinden in het bedrijfsfunctiemodel van de bedrijfsarchitectuur. De verwachting is dat op termijn een gedetailleerdere opdeling zal ontstaan. Dit is te illustreren met enkele voorbeelden. Het bedrijfsfunctiemodel bevat Opsporing. Een gedetailleerdere ordening in deelgebieden rondom Opsporing is te maken als je wilt benadrukken dat capabilities gerelateerd aan digitale opsporing meer samenhang hebben met elkaar dan bijv. capabilities gerelateerd aan dactyloscopisch onderzoek. En bij Handhaving zijn met betrekking tot crisisbeheersing, milieucontroles, handhaving in de wijk en verkeershandhaving, of rondom beschermen en beveiligen, signalering en toezicht of afhandelen incidenten, ook clusters van capabilities aannemelijk.

Verder zijn deelgebieden over kavels heen te verwachten binnen een waardenstroom. Een voorbeeld hiervan is een deelgebied rondom de taak “zorgen voor het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven”. De LMS treedt op als een behoeftestellende organisatie richting het PDC voor een meldkameromgeving (i.e. een deelgebied). Bij deze taak/waardenstroom is ook een deelgebied voor kavel Eenheden aannemelijk, bijv. met capabilities rondom het werk in de wijk.

6 Plangebied IV-diensten

Het plangebied IV-diensten ondersteunt het plangebied Politiewerk. De ondersteuning vindt plaats met een netwerk van voorzieningen. Deze IV-diensten gebruiken elkaars informatie conform gemeenschappelijke begrippen. Een IV-dienst is te categoriseren als een generieke of specifieke voorziening. Er is een sleutelrol geïdentificeerd voor standaardisatie in het omgaan met de dynamiek en historie rondom voorzieningen. Tevens is er een noodzaak voor een beveiligingsaanpak over alle IV-diensten heen. Als aanwijzing of ter assistentie aan de realisatie kan naar de typering gekeken worden van de verschillende functionaliteiten van de voorzieningen.

De inrichting van dit plangebied is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Dienst IM en Dienst ICT.

6.1 Netwerk van voorzieningen

Voor dit plangebied leggen we de focus op het leveren van ondersteuning aan de capabilities van het plangebied Politiewerk vanuit de gedachte dat er een netwerk is van IV-diensten. Daarbij kijken we naar het vermogen tot het leveren van een informatieprestatie door een IV-dienst in dit netwerk. Het is dus niet enkel een applicatie, want een applicatie is een informatietechnologische oplossing.

De informatieprestatie is ten behoeve van de capabilities en bijbehorende ondersteuningsbehoeften in het plangebied Politiewerk. Dit alles zal moeten aansluiten bij de huidige (legacy) informatiesystemen, die niet altijd even goed zijn te plotten op specifieke bedrijfsfuncties. Daarom beschouwen we een IV-dienst als een verzameling van functionaliteiten. Een IV-dienst is een verzameling van functionaliteiten die als autonome eenheid kan worden ingezet voor het ondersteunen van de capabilities van een of meerdere deelgebieden binnen het plangebied Politiewerk

ONTW10.

Onderstaand volgt de definitie van een informatiesysteem zoals gehanteerd door het CIO-stelsel. De verzameling van functionaliteiten zijn niet altijd onderdeel van een enkel informatiesysteem. Een IV-dienst bestaat dan ook uit 1 of meerdere informatiesystemen **ONTW11**. We moeten tevens rekeninghouden met eventuele randvoorwaarden van deelgebieden, die bijvoorbeeld vanwege risicomijding een harde scheiding vereisen in ondersteuning. Eenzelfde functionaliteit van een IV-dienst zal daardoor met behulp van meerdere informatiesystemen moeten worden gerealiseerd. Het is niet uit te sluiten dat eenzelfde informatiesysteem (vooral de huidige, zoals BVH) functionaliteiten zal leveren aan meerdere IV-diensten.

I. **informatiesysteem**: een samenhangend geheel van gegevensverzamelingen, procedures, processen en programmatuur alsmede de voor het informatiesysteem getroffen voorzieningen voor opslag, verwerking en communicatie;

IV-diensten zijn de duurzame eenheden binnen de informatievoorziening van de politie. Een IV-dienst is daarbij te zien als een cluster aan functionaliteit, geleverd door mogelijk meerdere informatiesystemen, die we inzetten voor het leveren van een informatieprestatie als ondersteuning aan het plangebied Politiewerk. Een voorbeeld hiervan is de IV-dienst 'Vaststellen Identiteit Personen'. Deze omvat een cluster aan functionaliteit en verschillende informatiesystemen waaronder registers voor personalia en biometrie, hulpmiddelen voor gegevensuitwisselingen, al dan niet in beheer bij de politie, ketenpartners of op nationaal of Europees niveau. Een IV-dienst kan ook in gebruik zijn bij meerdere bedrijfsorganisaties waaronder ketenpartners. Zo is de IV-dienst 'Vaststellen Identiteit Personen' in gebruik bij verschillende organisaties in de strafrechtketen en de migratieketen.

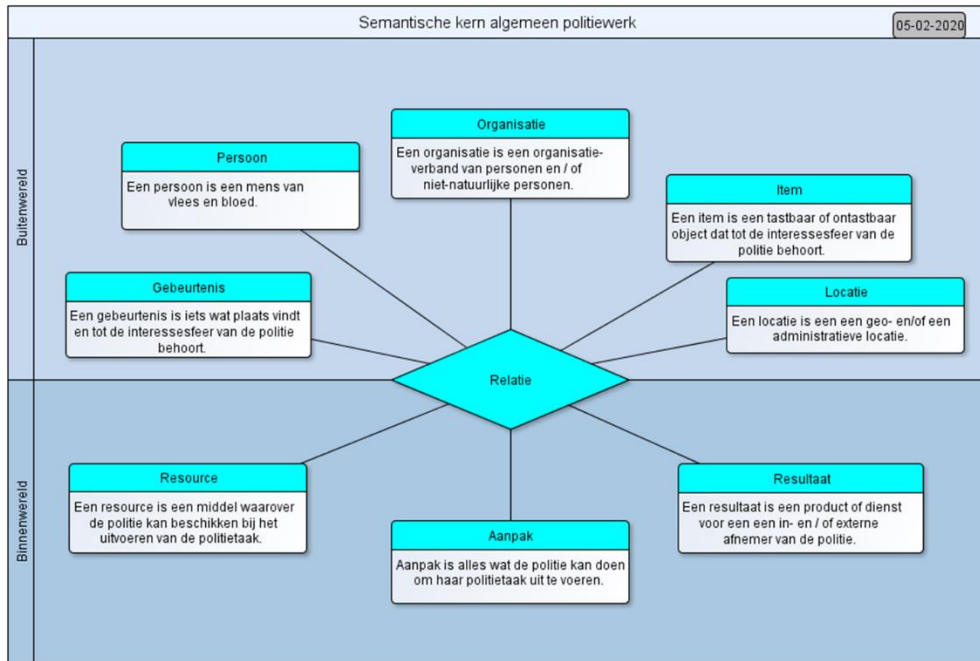
6.2 Eenduidigheid van begrippen

Het samenbrengen van IV-diensten tot een netwerk van voorzieningen vergt gemeenschappelijke begrippen. De begrippen voor het plangebied IV-diensten worden geordend met behulp van een semantisch model en de contextmodellen die deze omvat **ONTW12**. Het hanteren van deze ordening is gebaseerd op MIM. De Semantische kern is de toplevel taxonomie voor een van de contextmodellen, specifiek ten aanzien van algemeen politiewerk.

MIM (Metamodel voor Informatiemodellering) dient als gemeenschappelijk vertrekpunt voor het opstellen van informatiemodellen, zodat informatiemodellen en de daarop gebaseerde standaarden voor gegevensuitwisseling meer compatibel worden. MIM voorziet enerzijds in duidelijke afspraken over het vastleggen van gegevensspecificaties en biedt anderzijds ruimte aan de verschillende niveaus van modellering.

Bron: <https://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/mim>

In de Semantische kern 'algemeen politiewerk' wordt gewerkt met een Buitenwereld en een Binnenwereld. Deze werelden kennen in totaal een 8-tal begrippen. Deze begrippen zijn op hoog abstract niveau beschreven en zijn in principe dekkend voor alle bedrijfsfuncties van de politie ten aanzien van algemeen politiewerk. Het gebruik van deze kern wordt in die context dan ook voorgeschreven [ONTW1.3](#). In andere contexten geldt een andere kern [ONTW1.4](#). Per bedrijfsfunctie is er vaak wel een noodzaak tot nadere detaillering. Als voorbeeld kan een Gebeurtenis betrekking hebben op een woninginbraak of een winkeldiefstal, maar ook op een aanvraag voor het verlenen van een vuurwapenvergunning of het begeleiden van (spoed) ambulancevervoer.

Figuur 11 De leidende ordening voor begrippen voor contextmodel algemeen politiewerk - semantische kern - van het plangebied IV-diensten

Er is een verbinding te maken tussen gegevens conform de begrippen in de Semantische kern en de bedrijfsfuncties uit het plangebied Politiewerk. Dit is te doen door te kijken naar de mogelijkheid/noodzaak tot hergebruik van gegevens over bedrijfsfuncties heen. In navolgend "bogenmodel" neemt het belang van hergebruik van "buiten" naar "binnen" toe en impliceert dus ook dat er vanuit IV extra inspanningen gedaan moeten worden voor het faciliteren daarvan.

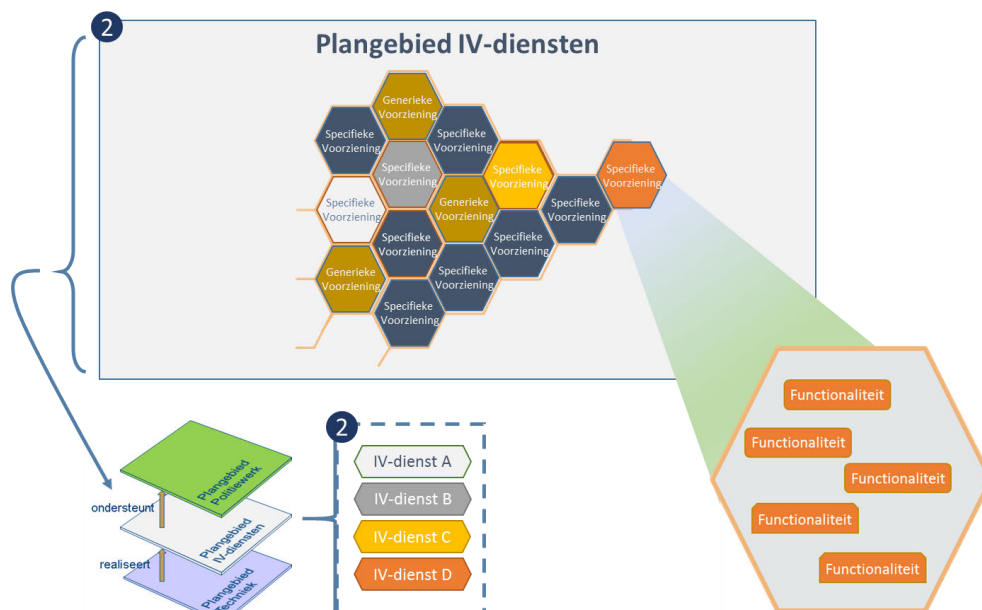
Figuur 12 De samenhang en hergebruik in het plangebied IV-diensten

Een aandachtspunt bij het hergebruiken van gegevens door bedrijfsfuncties is het fenomeen “bruto – netto”. Vooral voor “D-informatie” (zie voorgaande figuur). De aandacht vindt haar oorsprong in de ambities “**Eén Politie**” en “**Allemaal Digitaal**” van de IV-strategie. We bereiken meer als we aandacht hebben voor het bruto-netto fenomeen. Een bedrijfsfunctie kan voor de eigen inspanning op basis van een set van gegevens (bijv. ANPR passages) een resultaat opleveren aan andere bedrijfsfuncties. Dit resultaat wordt gezien als een netto-gegeven (bijv. een hit op kenteken). De set van gegevens die zijn gebruikt ten behoeve van het resultaat zijn bruto-gegevens. Voor andere bedrijfsfuncties is naast de uitkomst, de beschikking over de bruto gegevens soms net zo relevant. (bijv. voor het ontdekken van overstappen)

Het beschikbaar stellen van de bruto gegevens naast de netto gegevens, zoals hiervoor beschreven, heeft dan ook de voorkeur [ONTW15](#). Dit vindt uiteraard enkel plaats indien dit mogelijk is vanuit het oogpunt van veiligheid en wet- en regelgeving. Extra zorgvuldigheid wordt daarbij betracht op een mogelijk verschil tussen het kunnen gebruiken van netto of bruto gegevens door verschillende bedrijfsfuncties (bijv. van de Intel organisatie). De restricties op de netto gegevens zijn niet altijd van toepassing op de bruto gegevens en andersom geldt hetzelfde. Per onderzoek is het sowieso mogelijk om bruto gegevens te gebruiken en op toestemming van officier van justitie ook breder. De voorkeur vloeit voort uit de IV-strategie ambitie **Data is Cruciaal**. De voorkeur vraagt om het goed vastleggen en beheren van de bruto gegevens en de transformatie naar een netto set voor de beeldvorming of vervolging [ONTW16](#). Het gevaar is aanwezig dat er sprake gaat zijn van een overdaad aan informatie en focus is daarom nodig om steeds tot de kern te komen.

6.3 Generieke en specifieke voorzieningen – IV-diensten

IV-diensten zijn, vanuit applicatie-architectuur perspectief gezien, “logische” onderdelen van de informatievoorziening. Dergelijke “logische” onderdelen vallen in de categorie *generieke* voorziening of *specifieke* voorziening [ONTW17](#). Een onderdeel, dat generiek is, wordt ook wel generieke onderdeel in de totale informatievoorziening of kortweg generieke voorziening genoemd. Een voorbeeld van een generieke voorziening is de GV “Digitale handtekening”. Het plangebied IV-diensten bestaat uit een netwerk van IV-diensten. Een IV-dienst is daarbij te zien als een cluster aan functionaliteit. En een IV-dienst is dus een generieke of specifieke voorziening. Dit is in de navolgende figuur weergegeven.

Figuur 13: Netwerk weergave IV diensten – cluster aan functionaliteit

De vuistregel is dat ondersteuning met behulp van een generieke voorziening wordt ingevuld [ONTW18](#). Dit is in aansluiting op de IV-strategie ambitie **Allemaal Digitaal**. Zo staat er in de ambitie “Er is sprake van toegenomen inzet van generieke in plaats van specifieke IV-componenten”. Het hergebruik van een specifieke voorziening moet eveneens worden nagestreefd [ONTW19](#). Dit geldt voor ondersteuning van eenzelfde bedrijfsfunctie/capability in verschillende deelgebieden, maar ook voor ondersteuning over verschillende capabilities heen. Denk hierbij aan het ondersteunen van bedrijfsfuncties/capabilities ten behoeve van het samenstellen en uitwisselen van een procesdossier, het manipuleren en verbeteren van foto’s, het verschaffen van een situationeel beeld of het ontvangen en verdelen van sensorwaarnemingen.

6.4 Standaardisatie

De informatievoorziening van de politie heeft een historie. Ook zijn er trends ten aanzien van de inrichting van de informatievoorziening te onderkennen in de IV industrie en sector. Hiervan is vooral sprake bij specifieke insteken, zoals event driven architecture ([Wiki](#)), datamesh ([Wiki](#) en [Martin Fowler](#)), IoT ([Gartner](#)), AI architecture ([IBM](#)). Daarnaast staat de informatievoorziening bij (keten)partners ook niet stil. Het bestemmingsplan ziet een sleutelrol voor standaardisatie in het omgaan met deze dynamiek en historie.

Voor een organisatie als de politie is informatie-standaardisatie van groot belang. Om de altijd schaarse capaciteit (vanuit IV en operatie) nu en later effectiever aan te wenden is het noodzakelijk om niet enkel een ordening systematiek te beschrijven. Het is tevens nodig om duidelijk te maken dat ondersteuning moet worden gerealiseerd op een specifieke wijze opdat de IV diensten altijd geautomatiseerd kunnen samenwerken.

Het denkmodel voor de standaardisatie is om IV-diensten (i.e. de generieke en specifieke voorzieningen) te beschouwen als een soort van zeecontainers met bijbehorende infrastructuur. Scheepvaartcontainers hebben voor alle rederijen, havens, weg- en railtransporteurs dezelfde afmetingen, materiaaleigenschappen en bevestigingspunten. Ze zijn daardoor eenvoudig te verplaatsen en in hoge mate uitwisselbaar. Het denkmodel is een omslag van de insteek: *form follows function*. De mogelijke manieren van informatie samenwerking worden niet bepaald door de bedrijfsfunctie of de IV-dienst die deze ondersteunt. Een beperkte (streven is 1 per deelgebied) en strikte set van vooraf bepaalde informatie uitwisselingsstandaarden vormt het kader waaraan *moet* worden voldaan [ONTW20](#). Desnoods moeten er dus inspanningen worden verricht om een en ander passend te maken. Daarmee is de insteek van het denkmodel: *function follows form*. We maken een switch van denken in applicaties, naar denken in functionaliteiten en de interfaces/koppelvlakken daar naar toe. Zie de IV-strategie ambities **Allemaal Digitaal** en **Eén Politie**.

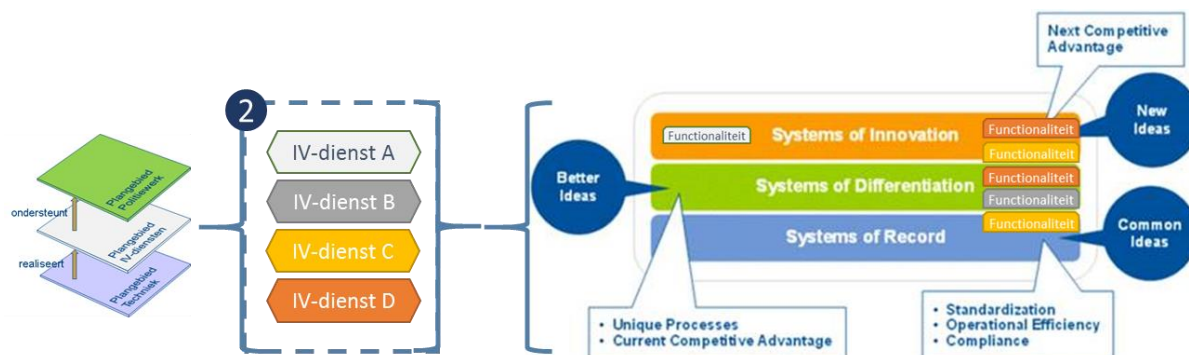
Bij het ondersteunen van capabilities is de integreerbaarheid van de IV-dienst conform standaarden dan ook van doorslaggevend belang. Je kunt spreken van een integratiekader. De expertise uit de IV industrie en sector schrijft een product gecentreerde benadering voor bij integratie. Daarbij moet zowel de beschikbare functionaliteit van het koppelvlak als de data die door het koppelvlak kan worden gebruikt (beide vastgelegd in een specificatie) als een product worden beschouwd [ONTW21](#). De producten moeten vertaalbaar zijn in de begrippen van de Semantische kern 'algemeen politiewerk' of andere toplevel taxonomie van bijbehorende contextmodel [ONTW22](#). Met het oog op wendbaarheid is een koppelvlak conform meerdere interactie en communicatiepatronen (vraag-antwoord, gebeurtenis gebaseerd of continue uitzending) op den duur noodzakelijk. Een koppelvlak op basis van 1 van deze patronen en opgezet op een wijze dat enkel autorisatie de drempel vormt, geldt als de minimum eis voor een IV-dienst [ONTW23](#). Het koppelvlak dient altijd een keten-, sector-, industrie, markt-standaard afspraken als vertrekpunt te nemen en waar mogelijk volledig te omarmen [ONTW24](#).

Het voorgaande geeft een concreet handvat aan de architectuur als het oordeelt over het navolgende punt van het kader van de Adviescollege ICT-toetsing.

- Vooraf gedefinieerde koppelvlakken indien meerdere partijen betrokken zijn.

Voor alle voorzieningen geldt dat een consistente gebruikerservaring cruciaal is voor het realiseren van gestelde politie doelen. Elke voorziening moet zinvol, bereikbaar en toegankelijk zijn. De kenmerken en identiteit van een voorziening moeten daarom op zo'n wijze tot uiting komen, dat de eindgebruiker deze onbewust zal erkennen als een betrouwbare partner met de bijbehorende waardes hieraan gekoppeld. De kernwaarden "Betrouwbaar, Moedig, Integer en Verbindend" zijn derhalve vertaald naar de volgende software kenmerken: "Betrouwbaar, Deskundig, Hulpvaardig en Doelgericht". Bij de vormgeving van de ondersteuning van de functionaliteit van een voorziening t.b.v. gebruikers moet dan ook gebruik worden gemaakt van het politie specifiek Design System genaamd 'Blauwdruk' [ONTW25](#).

Vanuit het oogpunt van standaardisatie is het nuttig om rekening te houden met de uniciteit van de functionaliteit van de IV-dienst, die het ter ondersteuning van capability zal aanbieden [ONTW26](#). De expertise van de IV sector op dit vlak is samengevat in een lagenmodel. Zie hiervoor de navolgende afbeelding.

Figuur 14: Uitgebreidere weergave PACE Layered Application Strategy – oorspronkelijke bron: [Gartner](#)

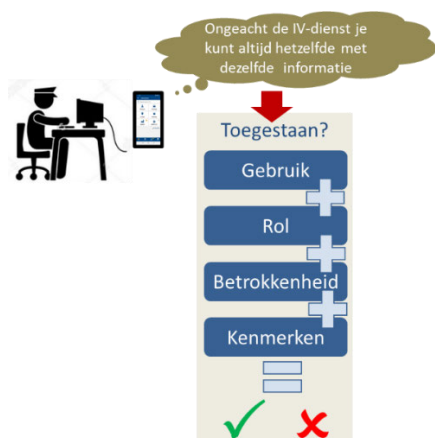
De uniciteit van de capability (blauwe bollen) geeft richting aan de wijze van inrichting van de ondersteuning door de functionaliteit van een IV-dienst. De expertise rondom uniciteit van de IV sector dient gevolgd te worden bij de inrichting [ONTW27](#). De inrichting is deels te sturen in een sourcing-strategie. Vaak zegt de uniciteit tevens iets over de dynamiek die de functionaliteit van de IV-dienst zal meemaken en de te verwachten levensduur. Er geldt een maximale levensduur voor de ondersteuning door de functionaliteit van een IV-dienst per laag (zoals weergegeven in figuur 14 rechts). Hetgeen betekent dat voor het eind van deze periode moet worden bepaald op welke wijze vervanging dient plaats te vinden [ONTW28](#). Zie ook de ambitie **Eén Politie** van de IV-strategie.

6.5 Informatiebeveiliging plangebied IV-diensten

De generieke en specifieke voorzieningen zullen, ten behoeve van de ondersteuning van de capabilities, gegevens gebruiken op verschillende manieren. Gebruik wordt gezien als het doen van (kern-) transacties, die creërend, muterend of inzicht verschaffend zijn. Een andere term voor gebruik is gegevensverwerking. Een IV-Dienst kent ten behoeve van de Wpg en AVG altijd een verwerkingsverantwoordelijke, indien persoonsgegevens of politiegegevens worden verwerkt [ONTW29](#). Ook voor de situatie waarin een IV-dienst ondersteuning levert aan meerdere bedrijfsorganisaties waaronder ketenpartners. In geval een verwerking plaatsvindt in meerdere eenheden, dan zal de aan het territoriale werkgebied gemandateerde verwerkingsverantwoordelijkheid belegd zijn bij slechts één functionaris. De betreffende politiechefs, directeur PDC en directeur PA benoemen hiertoe onderling een 'primus inter pares'. Zie [*KMT Oplegnota - verwerkingsverantwoordelijke-v1.5*].

De IV-strategie geeft als toelichting op de ambitie **Data is Cruciaal** "De politie maakt transparant, legitiem en ethisch verantwoord gebruik van relevante en kwalitatief hoogwaardige data". Een overkoepelende insteek ten aanzien van beveiliging is nodig voor deze ambitie. De hoeveelheid aan IV-diensten, de verschillende manieren waarop deze worden gerealiseerd en het besef dat de IV-diensten in verschillende 'levens'-fasen verkeren, verhindert niet dat er een basisaanpak voor beveiliging rondom eenzelfde kerngedachte is voor te schrijven [ONTW30](#). De kerngedachte is: "Ongeacht de IV-dienst, je kunt altijd hetzelfde met dezelfde informatie" [ONTW31](#). Dit betekent niet dat elke IV-dienst dezelfde mogelijkheden (=functionaliteiten) dient te bevatten. Maar het betekent dat een eindgebruiker in verschillende IV-diensten eenzelfde gegeven niet ruimer of beperkte kan gebruiken bij overeenkomstige functionaliteit. Ter verduidelijking dit impliceert dat de IV-dienst (de applicatie) niet van belang is bij het gebruik van informatie.

De basisaanpak is genoemd bij het plangebied Politiewerk. De aanpak is ontworpen rondom ABAC (attribute based access control). De navolgende figuur geeft de kerngedachte en de basisaanpak weer.

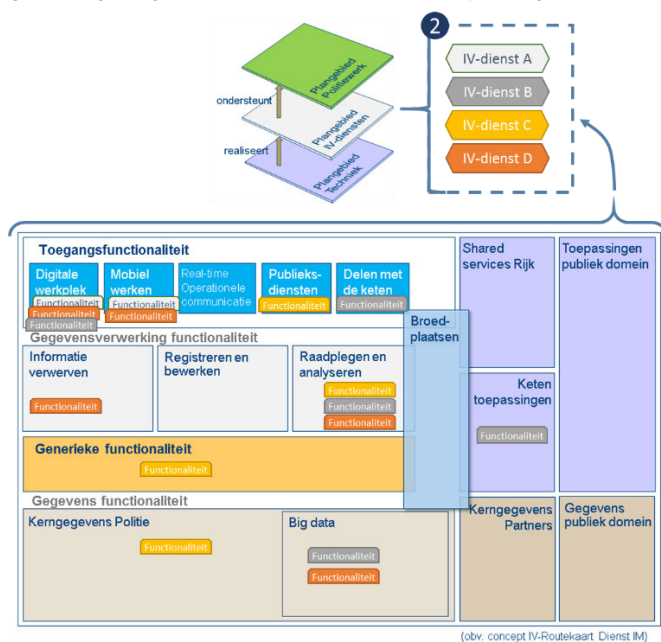
Figuur 15: Overkoepelende insteek en aanpak beveiliging IV-diensten

Een IV-dienst is verplicht om (conform de basisaanpak) te bepalen of een specifiek gebruik van een gegeven door een gebruiker is toegestaan [ONTW32](#). Dit houdt ook in dat een IV-dienst bij elk gegeven een standaard set aan *attributes* ofwel kenmerken dient bij te houden [ONTW33](#). Of, dat op basis van afleiding, waarden voor deze kenmerken zijn te bepalen. Verder zijn de wijze van betrokkenheid van de eindgebruiker bij het gegeven in relatie tot het beoogde gebruik onderdeel van de toestemming bepaling. Ook dit dient bijgehouden te worden door een IV-dienst [ONTW34](#). Ook is functionaliteit van een IV-dienst altijd te koppelen aan een vorm van gebruik zoals beschreven in de Autorisatiematrix [ONTW35](#).

6.6 Typering functionaliteit

Het plangebied IV-diensten wordt gerealiseerd door het plangebied Techniek. Een IV-dienst is een cluster aan functionaliteit en kan bestaan uit 1 of meerdere informatiesystemen. Daarom is het zinvol om ook te kijken naar een ordening langs de lijn van typen functionaliteit, die nodig zijn voor de ondersteuning van de capability [ONTW36](#). Een dergelijke ordening maakt het mogelijk om verschillende oplossingen / scenario's voor IV-behoefte te beoordelen. Een voorbeeld hiervan is het realiseren met dezelfde of juist andere technische (hulp)middelen van het plangebied Techniek. Het inrichten van het plangebied IV-diensten is het verantwoordelijkheidsterrein van de Dienst-IM en Dienst-ICT. De beoordeling van verschillende oplossingen / scenario's wordt vanuit deze hoek geïnitieerd.

De navolgende figuur geeft een vertrekpunt van de typering rondom functionaliteit die kan worden ingezet.

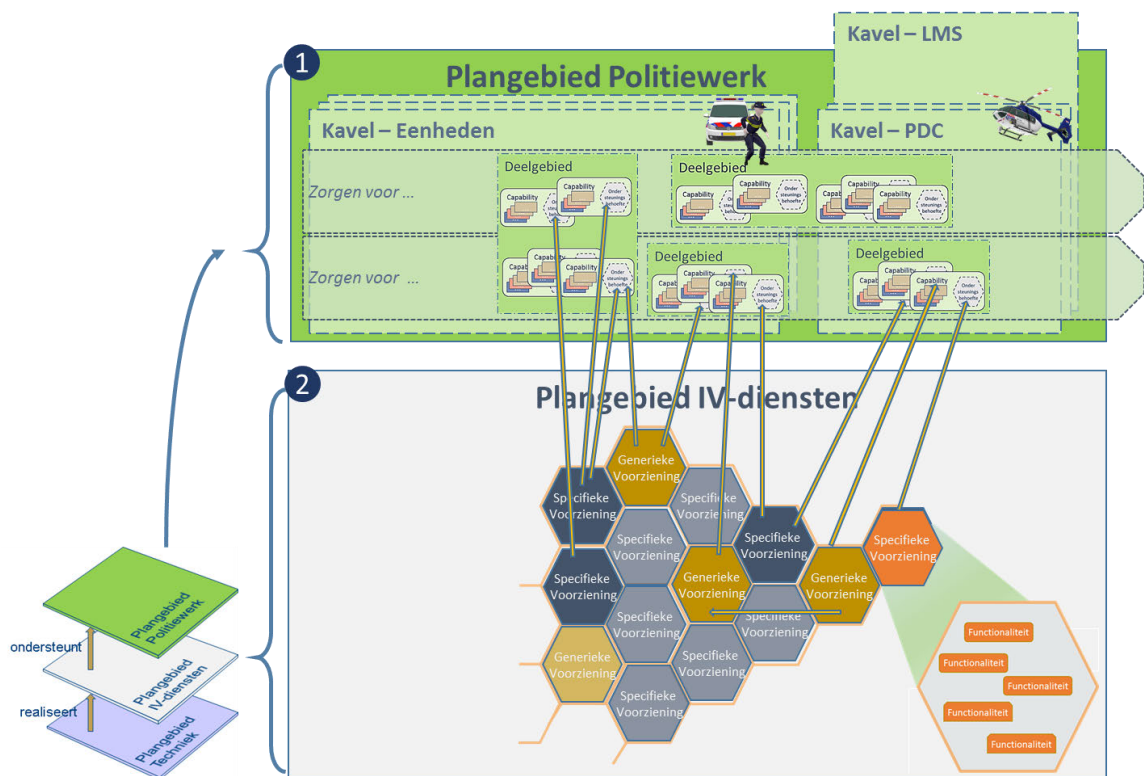
Figuur 16: Ordening door typering van functionaliteit van IV-diensten

Met de nadruk op het type functionaliteit is het plangebied te ordenen door in het linkerdeel de functionaliteit van de eigen IV-diensten van de politie weer te geven. En in de twee rechterkolommen de functionaliteit van IV-diensten van ketenpartners, van het rijk en het publieke domein te zetten. We voorzien dat de politie steeds meer gebruik gaat maken van functionaliteit gerealiseerd door externe IV-diensten.

Bovenin het plangebied is functionaliteit van IV-diensten te plaatsen die gebruikers toegang geven. De onderste rij bevat ruimte voor functionaliteit m.b.t. gegevens. Daar tussenin is functionaliteit te plaatsen van IV-diensten die gegevens verwerken. Er is een aparte tussenlaag gedefinieerd voor functionaliteit van generieke aard die voor meerdere IV-diensten nodig zijn en die daarom als centrale oplossing geleverd kan worden. Er is tevens functionaliteit onderkend, die kan worden toegekend aan 'broedplaatsen'. Daar is functionaliteit te plaatsen waar de nadruk ligt op het proberen van nieuwe dingen met technologie, maar ook experimenten met functionaliteit in het kader van veiligheidscoalities passen hier. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de overige generieke, gegevens en toegangsfunctionaliteit [ONTW37](#).

6.7 Ordening i.r.t. plangebied Politiewerk

Het plangebied IV-diensten ondersteunt het plangebied Politiewerk. Het plangebied IV-diensten is een netwerk van de generieke en specifieke voorzieningen. Elke voorziening of IV-dienst is op zichzelf een cluster aan functionaliteit en kan bestaan uit meerdere informatiesystemen. De IV-diensten zijn te ordenen aan de hand van de ondersteuning die de functionaliteiten van een IV-dienst bieden aan de capabilities van het plangebied Politiewerk [ONTW38](#). De capabilities zijn gebundeld in deelgebieden wanneer er sprake is van een nauwe samenhang tussen de capabilities en/of als er sprake is van gelijke randvoorwaarden ten aanzien van de ondersteuning van IV-diensten. De navolgende figuur geeft een visualisatie van het voorgaande.

Figuur 17: Ordening plangebied IV-diensten i.r.t. plangebied Politiewerk

7 Plangebied Techniek

Het plangebied Techniek realiseert de IV-diensten van het bovenliggende plangebied. Het plangebied Techniek is opgebouwd rondom realisatiemiddelen. Aan de realisatie(middelen) wordt richting geven door stil te staan bij onderwerpen als organisatie, innovatie, standaardisatie en beveiliging. Het inrichten van het plangebied Techniek is het verantwoordelijkheidsterrein van de Dienst ICT. Voor de ordening en de bijbehorende streefbeelden is daarom (wederzijds) aansluiting nodig bij de CTO-agenda waarin de strategie voor de technische ontwikkeling van de informatievoorziening wordt beschreven.

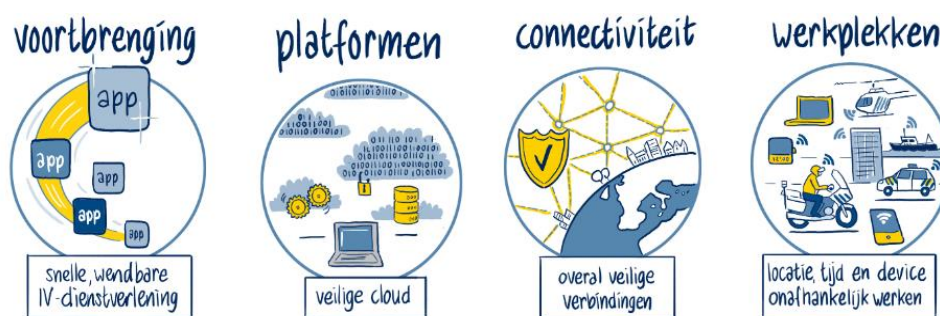
7.1 Organisatie

Alvorens naar de realisatiemiddelen te kijken, wordt aandacht gevraagd voor het onderwerp organisatie. Het onderwerp organisatie voor het plangebied Techniek bestaat uit het kijken naar de (IV-)organisaties, die betrokken zijn bij de realisatie van IV-diensten, en de manier waarop dat gebeurt. Een IV-dienst wordt vooral gerealiseerd door het Productiehuis en het InfraBedrijf van de Dienst-ICT of een combinatie hiervan. Daarbij is het nuttig om te beseffen dat soms ook de politiepraktijk, publiek private samenwerkingen, (SaaS-)leveranciers en ketenpartners betrokken zijn. Hun inspanningen zijn dus soms ook nodig bij het realiseren van een IV-dienst. Er is niet een vuistregel te geven voor wat wel en niet kan of mag. Er zijn gereede redenen om in sommige situaties niet met een leverancier te werken. Maar in andere gevallen kunnen we er niet buiten. Dit is ook deels inkoopbeleid.

Vanwege het werken met verschillende partijen is het noodzakelijk om, met het oog op *regie* en *koppelvlakken* zoals aangedragen in het toetskader van het Adviescollege ICT-toetsing, helderheid te hebben over de toewijzing van de activiteiten die nodig zijn voor het realiseren van de IV-diensten (i.e. generieke en specifieke voorzieningen) [ONTW39](#). Daarbij is het aannemelijk dat afhankelijk van het probleemgebied, de teamsamenstelling van de partijen en het soort IV-dienst de verdeling van activiteiten niet in elke situatie hetzelfde zal zijn. Zie ook de IV-strategie ambitie **Allemaal Digitaal**.

7.2 Realisatiemiddelen

De belangrijkste ordening op het plangebied Techniek is het kijken naar de benodigde middelen om een IV-dienst te realiseren. Een IV-dienst heeft, ongeacht de betrokken organisaties/partijen, *voortbrenging* nodig waarlangs gedurende de gehele levenscyclus de activiteiten ten behoeve van IV-dienstverlening plaatsvindt. Een IV-dienst wordt, in de regel, gerealiseerd door techniek en functionaliteit op een *werkplek* (bijv. App op een smartphone) en door techniek en functionaliteit op centrale *platformen* (bijv. een service op een eigen rekencentrum-server of in de cloud). Tussen de werkplek en de platformen zorgt *connectiviteit* voor de noodzakelijke verbindingen.

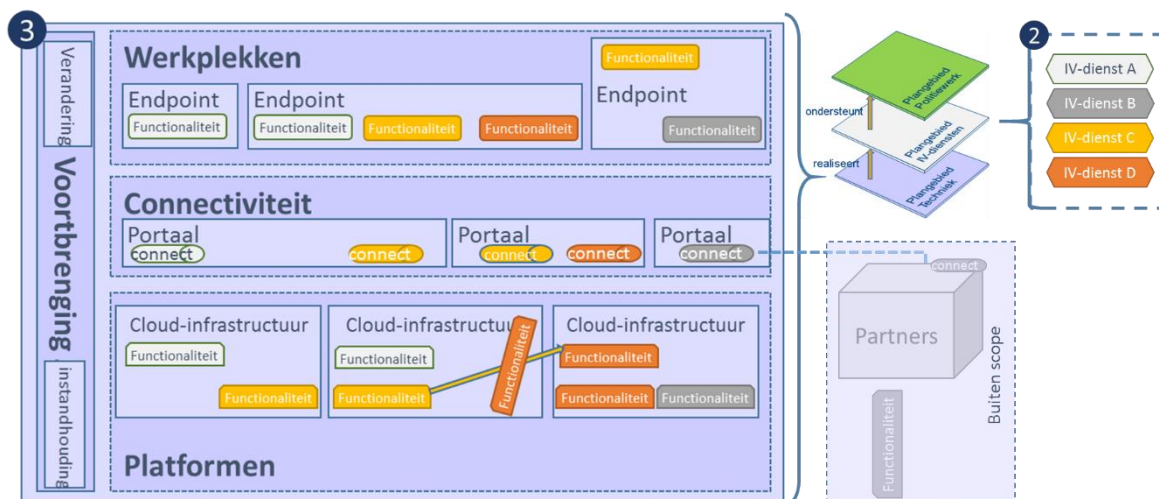
Figuur 18: De realisatiemiddelen van het plangebied Techniek

Een nadere toelichting op de realisatiemiddelen in deze ordening is navolgend opgesomd.

1. **Voortbrenging** is niet alleen software bouwen, maar ook het faciliteren van allerlei aanpassingen of dat nu wordt uitgevoerd door het Productiehuis, het InfraBedrijf of specialisten uit de operatie, ketenpartners of leveranciers. Daarbij maakt het niet uit of dit geschied vanwege verandering of instandhouding.
2. **Platformen** zijn in eerste instantie de verschillende locaties waar rekencentrum-mogelijkheden worden aangeboden. Dat zijn de transferium locaties, maar ook Web Applicatie Hosting (WAH) bij Solvinity, cloud IV-diensten van leveranciers zoals de M/O365 SaaS, en natuurlijk RC3, de ELA of een co-locatie. Op de verschillende locaties zijn de rekencentrum-mogelijkheden samenhangend ondergebracht in *Cloud-infrastructuren*, zoals Digitaal Transferium, HaaS, WAH, GI, CBDI, CLTO of conventioneel. De platformen leveren de techniek in de vorm van (varianten van) IaaS, PaaS en SaaS diensten.

- Connectiviteit** is alle vormen van netwerkverbindingen mobiel of bedraad ongeacht of dit nu binnen een platform, tussen platformen, naar ketenpartners, naar het publiek, of van de werkplek naar een platform plaatsvindt. Vooral vanwege de noodzaak voor veiligheid worden netwerkwerkverbindingen richting de omgeving van de politie en tussen platformen onderling en met werkplekken vaak gegroepeerd in *portalen*.
- Werkplekken** zijn in brede zin te beschouwen als Endpoints. En daarmee zijn het niet alleen de desktops of laptops en smartphones, maar ook vlieg-, vaar- en voertuig ICT, drones of netwerkprinters. Maar zijn het ook (ANPR)camera's, toegangspoorten, (GPS)-sensoren, heimelijke observatie middelen, etc.

De realisatie van functionaliteit van een IV-dienst vergt het duidelijk krijgen van de inspanningen van elk van de realisatiemiddelen [ONTW40](#). Zo beslaat de functionaliteit van één IV-dienst al snel meerdere soorten Endpoints en meerdere IaaS en PaaS diensten van verschillende Cloud-structuren, ook bij partners. En zijn hiertussen verbindingen noodzakelijk. De navolgende afbeelding geeft hiervan een visualisatie.

Figuur 19: Voorbeeld ordening van het plangebied Techniek – IV-diensten

De visualisatie laat zien dat een dergelijke (gedistribueerde) realisatie het nodige aan netwerkverbindingen en samenbrengen van componenten vereist. Een aanpak om hiermee om te gaan is de inzet van een [Hybrid Integration Platform](#) van Gartner.

7.3 Innovatie

Het document [*Werken aan de politie van (over)morgen - Visie op de innovatiefunctie*] geeft aan dat innoveren binnen de politie een continu proces is geworden.

“Innovatie verwijst naar geïmplementeerde veranderingen in manieren van werken⁵, die nieuw zijn voor de politie en leiden tot significant meer effectiviteit en/of efficiëntie in het werk (waarde).”

*Bron: [*Werken aan de politie van (over)morgen - Visie op de innovatiefunctie*]*

Voor het realiseren van de (specifieke functionaliteit van) IV-diensten ten aanzien van innovatie is een duidelijke richting nodig. Bij het plangebied Techniek is het noodzakelijk om naast OTAP en eventueel DTAP (Develop, Test, Acceptance, Production, Education, Backup site voor continuïteit) ook te zorgen voor de omgeving **Innovatie** [ONTW41](#). Zie voor meer informatie de links https://en.wikipedia.org/wiki/Development,_testing,_acceptance_and_production_of <https://nl.wikipedia.org/wiki/OTAP>.

Dit voornamelijk in aansluiting op de ambitie **Eén Politie** van de IV-strategie:

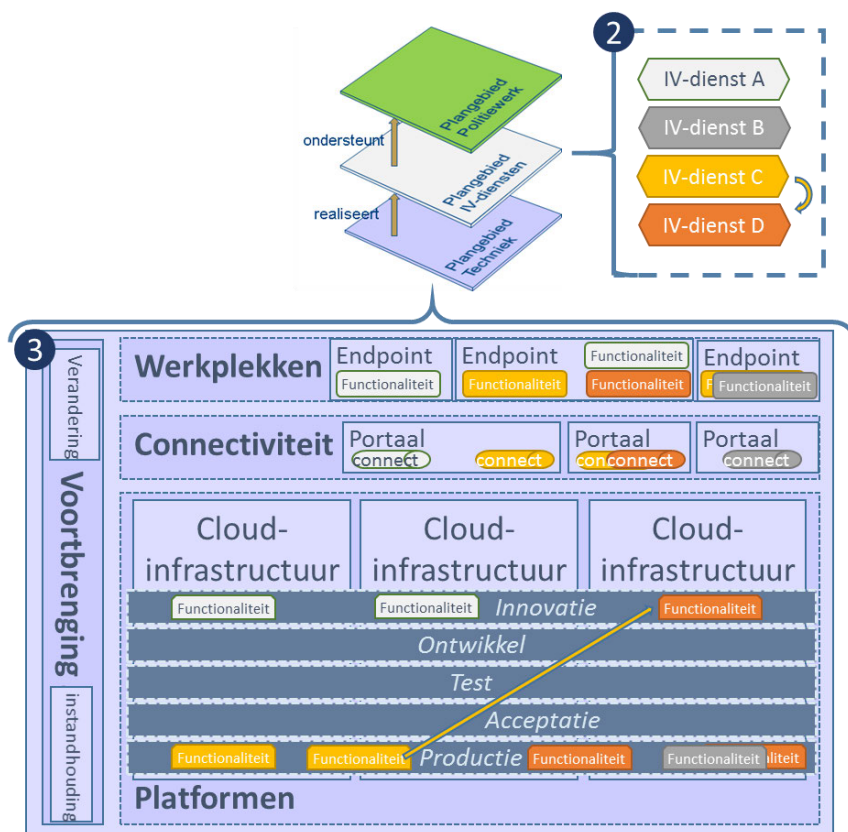
Eén Politie: In 2024 werken operatie en IV effectief samen om tijdig de maximale waarde te halen uit de beschikbare IV-middelen. Er zijn keuzes gemaakt die optimaal bijdragen aan toegevoegde waarde voor het operationele werk.

⁵ ‘Manier van werken’ moet hierbij breed worden opgevat: het betreft diensten, producten, processen, maar bijvoorbeeld ook de positionering van de politie ten opzichte van partners en in de samenleving.

Het verhuizen van functionaliteit van de omgeving Innovatie naar Productie is daarbij niet veel anders als het verhuizen van functionaliteit van de omgeving Test naar Productie [ONTW42](#). Het onderscheid is vooral dat functionaliteit in de omgeving Innovatie niet aan alle afspraken van beheer hoeft te voldoen en functionaliteit in de omgeving Productie wel conform de beheercriteria, zoals afgesproken met o.a. de Cloud-infrastructuur leverancier, moet werken.

Tevens onderkent het bestemmingsplan dat innovatie van het politiewerk soms een samenwerking vereist van bestaande functionaliteit in de omgeving Productie met nieuwe of experimentele functionaliteit in de omgeving Innovatie. Om dit te verduidelijken volgt hierna een visualisatie en een voorbeeld beschrijving.

Toelichting: De IV-dienst D heeft *innovatie* functionaliteit en *productie* functionaliteit. De IV-dienst D heeft verder *productie* functionaliteit nodig van IV-dienst C.

Figuur 20: Voorbeeld ordening van het plangebied Techniek en IV-diensten – innovatie

Een voorbeeld bij deze visualisatie is te bedenken in de vorm van voorspellingen over routes die verdachten zullen volgen en waar eenheden dus het beste heen kunnen voor onderschepping. Stel dat daarbij de IV-dienst D, een GEO voorziening is. Dan is er in Productie functionaliteit t.b.v. een actuele politiekaart. De voorspellingfunctie wordt in Innovatie toegevoegd aan de IV-dienst D. Van IV-dienst C (bijv. een Sensing voorziening) worden de actuele locaties van eenheden betrokken (uit Productie). Via de werkplek worden de nieuwe mogelijkheden aan bepaalde mensen beschikbaar te stellen. Dit is bestaande functionaliteit van IV-dienst D. In het plangebied Politiewerk wordt de innovatie op die manier beproeft en de bedrijfsfuncties worden verder ontwikkeld en uitgedacht. Als de beproefing klaar is dan zal de voorspelfunctie van de Innovatieomgeving moeten verhuizen naar Productie.

Er kan ook sprake zijn van enkel een innovatie IV-dienst (Zie IV-dienst A). Deze IV-dienst kan daarbij ook met functionaliteit in meerdere Cloud-infrastructuren worden gerealiseerd. Denk hierbij aan een Internet aangifte met voice en video waar we AI bij willen inzetten.

De implicatie is dat o.a. uit moet worden gewerkt welke Cloud-infrastructuren een Innovatie omgeving krijgen, hoe deze is vorm te geven en hoe de voortbrenging eruit zal zien om functionaliteit van Innovatie naar Productie te verplaatsen. Tevens is een aanpak nodig voor het tot stand brengen van verbindingen tussen functionaliteit, ook als deze in verschillende omgevingen worden gerealiseerd. De wens van de organisatie (operatie) speelt daar natuurlijk een initiërende rol [ONTW43](#). Als er geen behoefte is aan Innovatie omgeving voor bijv. de Cloud-infrastructuur OraclePaaS of CLTO dan hoeft er naast de OTAP niet een dergelijke omgeving te komen. Zie IV-strategie ambitie **Eén Politie**.

Het Innovatie voorbeeld laat zien dat een samenwerking van functionaliteit van verschillende IV-diensten aannemelijk is. Deze IV-diensten worden gerealiseerd door meerdere realisatiemiddelen. En meer precies ze worden gerealiseerd door onderdelen van deze realisatiemiddelen zoals Endpoints van Werkplekken en de IaaS en PaaS diensten van verschillende Cloud-infrastructuren van Platformen.

In het Plangebied IV-diensten is te lezen dat samenwerking(integreerbaarheid) van de IV-dienst conform standaarden aan de hand van een product-gecentreerde benadering moet plaatsvinden. IV-diensten ondersteunen op hun beurt weer bedrijfsfuncties van capabilities. In EA9 wordt gesproken over “Politiewerk houdt zich niet aan vaste locaties en kantooruren. De informatievoorziening moet daarom beschikbaar, gebruiksvriendelijk en toegankelijk zijn waar en wanneer het politiewerk daarom vraagt.” Zie verder de IV-strategie ambities **Eén Politie** en **Allemaal Digitaal**. Het bestemmingsplan stelt daarom als norm dat alle IV-diensten en daarmee alle techniek die ervoor zorgen dat een IV-dienst wordt gerealiseerd standaard een beschikbaarheid van 24/7 kennen ^{ONTW44}. Voor deze beschikbaarheid zijn variaties aannemelijk. Zie de navolgende tabel met variaties zoals een deel van de industrie dat hanteert.

Availability	Maximum Unavailability (per year)	Application Categories
99%	3 days 15 hours	Batch processing, data extraction, transfer, and load jobs
99.9%	8 hours 45 minutes	Internal tools like knowledge management, project tracking
99.95%	4 hours 22 minutes	Online commerce, point of sale
99.99%	52 minutes	Video delivery, broadcast workloads
99.999%	5 minutes	ATM transactions, telecommunications workloads

Figuur 21: Beschikbaarheid normen - AWS Reliability pillar - availability

Voor de IV industrie en sector is het werken met dergelijke normen gangbaar en kent daartoe de nodige werkwijzen zie bijv. https://en.wikipedia.org/wiki/Service_reliability_engineering.

7.4 Standaardisatie

Het bij elkaar brengen van de realisatiemiddelen in de juiste configuratie en samenstelling ten behoeve van het realiseren van een IV-dienst (generieke of specifieke voorziening) gebeurt in grote lijnen op twee manieren. Er is de mogelijkheid om te werken met vaste en voor gedefinieerde samenstellingen en configuraties van de techniek in de vorm van standaard infra-diensten. Indien de samenstellingen en configuraties van de techniek niet eerder en vaker zijn voorgekomen dan spreken we over niet-standaard infra-diensten of maatwerk..

Het aanvragen van techniek ten behoeve van de realisatie van IV-diensten kan met behulp van maatwerk of standaard aanvragen. De IV-strategie bevat de ambities **Veiligheid van onze systemen en data gaat voor ALLES** en **Allemaal Digitaal**. Standaard aanvragen dienen direct resultaten op te leveren in de techniek voor de aanvrager zonder tussenkomst van medewerkers ^{ONTW45}. En er wordt actief gewerkt om de niet-standaard om te zetten in standaard-aanvragen ^{ONTW46}. De gedachte is dan ook om een ‘fast-lane’ in te stellen als de basis te zien en dat ‘slow-lanes’ (bij herhaalde dienstverlening) moeten worden verbouwd naar ‘fast-lanes’.

Het bestemmingsplan heeft het besef dat een algehele standaardisatie niet realistisch is over de volle breedte van de informatievoorziening voor het politiewerk. Maar standaardisatie is op delen wel haalbaar. Daarmee is aan de ambities van de IV-strategie **Allemaal Digitaal** en **Eén Politie** bij te dragen vanuit het plangebied Techniek. De inzet van techniek voor de realisatie van IV-diensten kan optimaal gebeuren als er rekening wordt gehouden met de ondersteuning aan het politiewerk, die de IV-diensten moeten bieden. Het plangebied Politiewerk werkt met deelgebieden om de ondersteuning van de IV-diensten te structureren. Voor de vier realisatiemiddelen (voortbrenging, platformen, connectiviteit en werkplekken) is het dan ook van belang rekening te houden met deelgebieden bij de realisatie van de IV-dienst. De standaard en niet-standaard infra-diensten die ingezet worden bij de realisatie van IV-diensten in eenzelfde deelgebied moeten daarbij afkomstig zijn van dezelfde realisatiemiddelen ^{ONTW47}. Denk hierbij aan standaard infra-diensten als een database PaaS en een operating system IaaS; het is optimaler om deze infra-diensten van dezelfde Cloud-infrastructuur (van realisatiemiddel Platform) in te zetten voor alle specifieke voorzieningen van dat deelgebied.

Deze werkwijze sluit tevens aan bij het onderwerp “Optimale verdeling in componenten” van het toetskader van het Adviescollege ICT-toetsing.

We voorzien in beginsel enkel een noodzaak voor verschillende platformen (Cloud-infrastructuren) of werkplekken (Endpoints) op basis van techniek (dus Microsoft/Oracle/Open source stromingen/...; dan wel smartphone, laptop, tablet), daarbij is onderscheid in voortbrenging (zoals beheerprocedure, doorlooptijd of ontwikkeling) geen reden om hetzelfde nog eens op te tuigen en aan te bieden [ONTW48](#). Dit sluit aan bij de ambitie **Eén Politie** van de IV-strategie. De realisatie met een specifieke techniek gebeurt dan ook enkel op het daarvoor aangewezen platform [ONTW49](#). Zie ambitie **Allemaal Digitaal** van de IV-strategie. Een consequentie van het voorgaande is dat er gewerkt zal moeten worden aan een ruime vorm van integratie en hergebruik tussen de realisatiemiddelen. Een insteek hiervoor is te vinden in de gedachten rondom de hybride cloud als ook het concept van een Cloudfundament.

A hybrid cloud service is as a cloud computing service that is composed of some combination of private, public and community cloud services, from different service providers. [Bron: Wikipedia]

Enige specialisatie binnen een technische oplossing van een realisatiemiddel is te verwachten en heeft de aanbeveling [ONTW50](#). Ter illustratie. Een open source gebaseerde werkplek voor beeldanalyse is iets anders dan een open source gebaseerde werkplek voor het raadplegen van informatie op straat. En het opslaan van grote volumes van bruto-gegevens voor het maken van informatieproducten is iets anders dan het opslaan van observaties door medewerkers.

Om te voorkomen dat er een wildgroei ontstaat aan oplossingen ontstaat, is terughoudendheid geboden bij iedere introductie van een specialisatie. Dat geldt voor alle realisatiemiddelen, niet enkel voor Endpoints binnen werkplekken of Cloud-infrastructuren binnen platformen. De afweging is continue of aanpassing, een andere inrichting, een bundeling of vervanging van een bestaande oplossing efficiënter en effectiever is, ten opzichte van de introductie van een (separate) nieuwe oplossing [ONTW51](#).

7.5 Beveiliging plangebied Techniek

De IV-strategie geeft als toelichting op de ambitie **Data is Cruciaal** “De politie maakt transparant, legitiem en ethisch verantwoord gebruik van relevante en kwalitatief hoogwaardige data”. Ook beschrijft de IV-strategie de ambitie **Veiligheid van onze systemen en data gaat voor ALLES**. Het hanteren van een beveiligingsinsteek op het plangebied IV-diensten is dan ook niet voldoende. Het plangebied Techniek zal ook inspanningen moeten verrichten om deze IV-strategie ambities waar te maken. Voor elk van de realisatiemiddelen van het plangebied, dus *Voortbrenging, Platformen, Connectiviteit* en *Werkplekken*, moeten maatregelen worden genomen [ONTW52](#). Afhankelijk van de toewijzing van activiteiten desnoods door verschillende partijen.

Het realisatiemiddel *Voorbrengen* zal moeten aansluiten bij *Privacy en Security by Design* [ONTW53](#). Een aspect hiervan is om de aansluiting te verzorgen tussen de ABAC gebaseerde insteek van het plangebied IV-diensten [ONTW54](#). Dit vertaalt zich o.a. in het voorzien van toepassingen en techniek middelen van kenmerken (zoals rubricering) waarmee inzichtelijk wordt of een bepaald gebruik van een gegeven een risico vormt.

Privacy en Security by Design (PSbD) betekent dat al in het stadium van het maken van ontwerpkeuzes en tijdens het ontwikkelen van de informatievoorzieningen, mechanismen worden ingebouwd voor informatiebeveiliging en de bescherming van persoonsgegevens. Bron: [Privacy op intranet](#)

Het beveiligen van platformen, connectiviteit en werkplekken is verder een continue uit te voeren proces om de benodigde maatregelen te blijven toesnijden op de te verwachten dreigingen en aanvallen [ONTW55](#). Dit continue proces is zo ingericht dat daarbij de wendbaarheid, toegang en beschikbaarheid blijft aansluiten bij de randvoorwaarden van het deelgebied waaraan de IV-dienst ondersteuning levert [ONTW56](#).

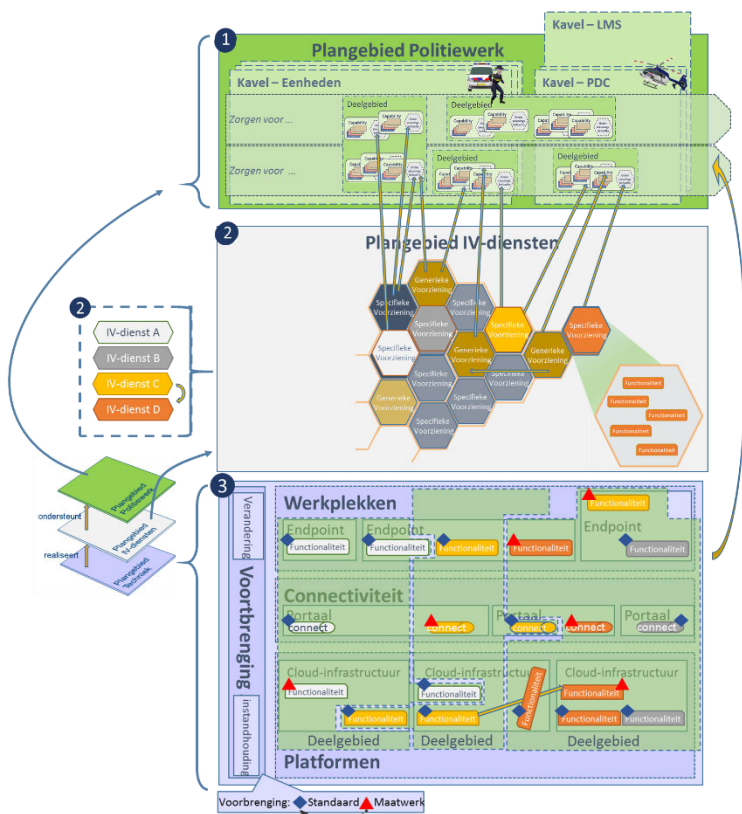
Opmerking: Een vaak gebruikte insteek is om verschillende beveiligingsdomeinen in te richten, bijv. voor het scheiden van OTA omgevingen van P omgevingen. Of voor afschermen van bijzondere deelgebieden, zoals digitale opsporing van bedrijfsvoering of de functionaliteit t.b.v. dienstverlening aan partners.

De IV-strategie bevat de ambitie **Data is Cruciaal**. Er is daarnaast een streven voor maximalisatie te lezen in de ambitie **Eén Politie**. Hieruit volgt dat het noodzakelijk is dat de elk realisatiemiddel de mogelijkheden bevat waarmee is vast te stellen dat transparant, legitiem en ethisch verantwoord gebruik van relevante en kwalitatief hoogwaardige data en algoritmes plaatsvindt [ONTW57](#). Het verplicht stellen van een 'primus inter pares'⁶ voor het leveren van **Data is Cruciaal** gerelateerde infra-diensten bij elk realisatiemiddel wordt gezien als een vereiste minimum stap [ONTW58](#).

Bijvoorbeeld naast een verantwoordelijke voor ieder Cloud-infrastructuur van het realisatiemiddel Platformen ook een verantwoordelijke voor het realisatiemiddel Platformen in zijn geheel.

7.6 Ordening i.r.t. plangebieden Politiewerk en IV-diensten

Het plangebied Techniek realiseert de functionaliteit van de IV-diensten van het bovengelegen plangebied met oplossingen van de realisatiemiddelen voortbrenging, connectiviteit, werkplekken en platformen. Bij deze realisatie is oog voor de deelgebieden van het plangebied Politiewerk noodzakelijk. Tevens is de wijze van voortbrenging (standaard of maatwerk) iets om in het zicht te hebben. Daarbij is het goed om te benadrukken dat maatwerk naar standaard toe bewegen moet. De navolgende figuur geeft een visualisatie van deze ordening.

Figuur 22: Ordening plangebied Techniek i.r.t. plangebied V-diensten en Politiewerk

⁶ eerste onder zijn gelijken of leider onder zijn gelijken.

8 Enterprise Architectuurprincipes

Enterprise architectuur principes zijn richtinggevende uitspraken, die aangeven *op welke manier* de strategische doelen van de organisatie, rondom IV, moeten worden gerealiseerd. Daarbij geeft de rationale de verbinding aan met o.a. de IV-strategie.

De EA principes zijn uitgewerkt op een manier waarop geen onderscheid wordt gemaakt tussen de aard van de werkzaamheden in termen van experimenten, innovatie of reguliere activiteiten. Dit vanuit de opvatting dat het doen van innovatie of experimenten eigenlijk ook een reguliere activiteit is. Ter verduidelijking noemt de rationale of implicatie zo nu en dan expliciet de aard van de werkzaamheden.

Als maatstaf voor de principes gebruikt het bestemmingsplan dezelfde systematiek als Privacy & Security by Design.

Om te zorgen voor een goede set principes, dienen ze te voldoen aan onderstaande criteria (conform TOGAF 9, §23.4.1):

- 1. Begrijpelijk:** de doelstelling van een principe is duidelijk en ondubbelzinnig, zodat al dan niet bedoelde afwijkingen worden ontmoedigd.
- 2. Robuust:** elk principe moet voldoende gezaghebbend en precies zijn, zodat het besluitvormingsproces in complexe situaties wordt ondersteund.
- 3. Compleet:** alle potentieel belangrijke principes voor het managen van informatie en technologie binnen de organisatie worden vastgelegd. Elke denkbare situatie wordt afgedekt.
- 4. Consistent:** voor strikte naleving van het ene principe kan het nodig zijn een ander principe wat losser te interpreteren. Het geheel aan principes moet een gebalanceerde afweging tussen tegengestelde principes mogelijk maken.
- 5. Stabiel:** principes moeten 'uithoudingsvermogen' hebben. Een wijzigingsproces, waarmee verandering van de set van principes wordt ondersteund, zou ook moeten worden ingericht.

Bovenal moeten de principes zo geformuleerd zijn dat ze een wezenlijke betekenis hebben voor de informatievoorziening van de politie. Elk architectuurprincipe zou terug te voeren moeten zijn op één of meer organisatiedoelstellingen.

Bron: [psbd architectuurprincipes voor de omgang met gegevens](#)

Ter ondersteuning van het handzaam werken met de EA principes hanteert het bestemmingsplan een maximum van 12 principes.

Nummer	Beschrijving	Beschrijving
EA1	Gebruiker centraal	De informatievoorziening van de politie levert gebruikers de informatie en functionaliteit die ze nodig hebben.
EA2	Samenwerken	De informatievoorziening van de politie ondersteunt en benut gedefinieerde vormen van samenwerken met burgers, bedrijven en andere organisaties; zowel nationaal en internationaal.
EA3	Kwaliteit en verantwoording	Het gebruik van politie-informatie gebeurt gekwalificeerd, rechtmatig en professioneel.
EA4	Duurzame digitale slagvaardigheid	Met de informatievoorziening van de politie opereren we slagvaardig in het digitale domein en in de fysieke wereld.
EA5	Bruikbaarheid	De informatievoorziening van de politie is herkenbaar en herbruikbaar.
EA6	Wendbaarheid	De informatievoorziening is ingericht zodat het aansluit bij de wendbaarheid van de politieorganisatie.
EA7	Gebruik standaarden	De informatievoorziening van de politie maakt gebruik van standaarden en standaardoplossingen.
EA8	Informatie beveiliging	De informatievoorziening van de politie is betrouwbaar en veilig.
EA9	Continuïteit en toegang	De informatievoorziening van de politie is altijd beschikbaar en levert de ondersteuning en informatie die op dat moment nodig is.
EA10	Bedrijfsmatig verantwoord	De informatievoorziening van de politie is bedrijfsmatig verantwoord ingericht.
EA11	Zelfredzaamheid	De informatievoorziening kan zonder overdracht (near) real time bijgesteld worden op behoeftes van het (politie)werk.
EA12	Verbondenheid	De informatievoorziening van de politie kent een duidelijk verband naar een verantwoordelijke binnen het politiewerk.

8.1 Gebruiker centraal

EA1 De informatievoorziening van de politie levert gebruikers de informatie en functionaliteit die ze nodig hebben.

Rationale: Het centrale perspectief voor de inrichting van de informatievoorziening van de politie is de ondersteuning van de gebruikers. Dat zijn de interne gebruikers voor de uitvoering en ondersteuning van politiewerk en bedrijfsvoeringstaken maar ook de externe gebruikers voor samenwerking in netwerken en ketenverband en dienstverlening aan burgers, bedrijven en andere organisaties.

Implicaties:

- Dienstverlening wordt via meerdere kanalen aangeboden. Het resultaat van de dienst is daarbij gelijkwaardig, ongeacht het gebruikte kanaal.
- Er zijn verschillende gebruikersgroepen binnen de politie organisatie te onderscheiden die andere vormen en snelheden van ontwerp, ontwikkeling en dienstverlening nodig hebben. De voortbrenging, zoals het ontwerp van IV-diensten en de daarbij behorende dienstverlening, volgt de behoefte van deze doelgroepen.
- Bij het ontwerp van IV-diensten wordt de gebruikersbeleving centraal gesteld. Voorzieningen worden ontworpen met het oog op bruikbaarheid en gebruiksvriendelijkheid.
- De dienstverlening hoeft niet te starten met een verzoek van een gebruiker. De politie kan ook zelf het initiatief nemen om informatie en functionaliteit te leveren (proactief).
- De tevredenheid van de gebruiker wordt afgemeten naar de taak waar we voor staan en de mate waarin de informatievoorziening hieraan ondersteunend is.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambitie 'Eén Politie'.
- NORA 3.0: vergelijk BP01 Afnemers krijgen de dienstverlening waar ze behoefte aan hebben.
- EA VenJ: vergelijk 1.1 Dienstenoriëntatie en 4.1 Informatievoorziening afgestemd op de gebruiker.

8.2 Samenwerken

EA2 De informatievoorziening van de politie ondersteunt en benut gedefinieerde vormen van samenwerken met burgers, bedrijven en andere organisaties; zowel nationaal en internationaal.

Rationale: De politie moet voor haar taakuitvoering effectief samenwerken met burgers, bedrijven en andere organisaties. De informatievoorziening van de politie moet daarom niet alleen interne gebruikers bedienen maar ook samenwerking met externe partijen (ook internationaal) mogelijk maken.

Implicaties:

- De politie brengt daarom haar samenwerkingspartners en samenwerkingsrelaties in kaart en onderhoudt dit.
- De politie brengt in kaart welke informatie/gegevens zij op welk moment, onder welke voorwaarden, op welke wijze deelt met welke samenwerkingspartners.
- De samenwerking is gebaseerd op samenwerkingsafspraken en door aan te sluiten bij en het opzetten van ketenstandaarden.
- Bij het verlenen van toegang tot relevante informatievoorziening bezien vanuit de taken van de politie worden de behoeften van interne en externe gebruikers gelijkwaardig behandeld.
- De informatievoorziening wordt ingericht om eenduidig informatie te delen en uit te wisselen.
- Er worden maatregelen getroffen om interne en externe gebruikers te authenticeren en te autoriseren voor veilige toegang tot de informatie van de politie.
- Daarnaast komt er aandacht voor samenwerkingsplatformen / -rotondes waar in gezamenlijkheid met partners kan worden gewerkt aan ketenbrede vraagstukken.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambities '1 + 1 = 3', 'Allemaal Digitaal' en 'Eén Politie'.
- NORA 3.0: vergelijk BP03 Afnemers hebben eenvoudig toegang tot de dienst, BP08 Afnemers kunnen erop vertrouwen dat informatie niet wordt misbruikt, BP06 Afnemers hebben inzage in voor hen relevante informatie.
- EA VenJ: vergelijk 2.2 Gestroomlijnde keten- en bedrijfsprocessen en 2.6 Federatief samenwerken.
- KDA: AP1 samenwerken

8.3 Kwaliteit en verantwoording

EA3 Het gebruik van politie-informatie gebeurt gekwalificeerd, rechtmatig en professioneel.

Rationale: De politie is verantwoordelijk voor de rechtmatige en professionele verwerking van de haar toevertrouwde gegevens, die noodzakelijk zijn voor uitvoeren van haar taken. De politie is voor haar taakuitvoering ook afhankelijk van inzicht in de kwaliteit en betrouwbaarheid van de “bron” van informatie en van de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de gegevensverwerking. Daarbij moet de politie verantwoording kunnen afleggen over handelingen en de totstandkoming van besluiten, hierbij maakt het niet uit hoe de verwerking bijv. met Big Data of AI technologie is gedaan. Dat betekent dat gegevens worden voorzien van kenmerken omtrent de betrouwbaarheid, herkomst en kwaliteit. Deze kwalificaties zijn vooral van belang voor gegevensverwerking in strafzaken en de inzet van (gewelds)bevoegdheden maar het geldt ook voor de bedrijfsvoering in brede zin.

Implicaties:

- Bij het beheer van gegevens wordt de volledige levenscyclus van gegevensverwerking beschouwd vanaf de planning, het binnenhalen en creëren van gegevens tot en het beheer en de uiteindelijke archivering of vernietiging daarvan. Gegevens worden niet onbeheerd gelaten.
- Informatie is van de organisatie, maar een verantwoordelijke wordt wel voor ieder gegeven toegewezen.
- Er worden kwaliteitseisen voor gegevens en gegevensverwerking opgesteld.
- Het is bekend aan welke regelgeving, normen en kaders de gegevensverwerking moet voldoen.
- Gegevens wordt gearchiveerd op de momenten en op de manier die vereist zijn.
- Persoonsgegevens mogen alleen worden verwerkt als daar een gerechtvaardigd doel voor bestaat en ze mogen niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met het oorspronkelijke doel.
- Processen en systemen bevatten de mogelijkheid om de kwaliteit van gegevens en het gebruik (gegevensverwerking) te verantwoorden en te (laten) controleren. (Privacy, Security en Duurzaamheid by Design)
- In het besef dat de politie bij zijn operationele taken (o.a. handelingsperspectief en preventie) ook moet kunnen omgaan met gegevens van gebrekkige kwaliteit worden deze gegevens voorzien van een kwalificatie omtrent de gegevenskwaliteit en betrouwbaarheid van de bron. Het hebben van deze kwalificaties is van groot belang voor voorspelling / preventie (in het kader van T=0 en T=-1 denken).
- Gebruikers worden gewezen op de manier waarop zij om dienen te gaan met de verschillende betrouwbaarheidskwalificaties.
- Gegevens worden zo veel mogelijk eenmalig vastgelegd om vervolgens meervoudig te kunnen worden gebruikt. Voor gegevens die in meerdere processen (=bij meerdere bedrijfsfuncties) worden gebruikt, worden Basis Object Registers ingericht. Informatie wordt bij de bron betrokken (centraal gehaald).
- De politie maakt gebruik van basisregistraties en ketenregistraties. Bij twijfel aan de juistheid hiervan wordt dit (terug)gemeld aan de beherende instantie.
- Informatie (langs de gedachte van een product) wordt gedeeld, tenzij verspreiding van informatie vanwege de aard en op last van wetgeving en/ of bevoegd gezag beperkt wordt tot specifiek geautoriseerde (groepen) gebruikers.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambities ‘Veiligheid van onze systemen en data gaat voor ALLES’ en ‘1 + 1 = 3’.
- NORA 3.0: vergelijk BP09 Afnemers kunnen erop vertrouwen dat de dienstverlener zich aan afspraken houdt.
- EA VenJ: vergelijk 3.3 Kwaliteit Gegevens, 3.4 Verantwoordelijkheid gegevens belegd, 3.5 Basisregistraties en 3.6 Kernregisters.

8.4 Duurzame digitale slagvaardigheid

EA4 Met de informatievoorziening van de politie opereren we slagvaardig in het digitale domein en in de fysieke wereld.

Rationale: Gedragingen van burgers (en ook criminaliteit) verplaatsen zich van de fysieke wereld naar het digitale domein. Politietaken krijgen ook steeds vaker een digitale component omdat meldingen en bewijsmaterialen in digitale vorm binnenkomen. Daarnaast ontstaan er nieuwe vormen van criminaliteit zoals cybercrime. Om de maatschappelijke veiligheid blijvend te kunnen waarborgen moet de politie dus ook slagvaardig zijn in het digitale domein en daar tijdig de mogelijkheden en risico's van kunnen onderzoeken. Dat betekent dat geautomatiseerde gegevensverwerking (=gebruik) niet alleen een zaak is van de ondersteuning maar dat het integraal onderdeel vormt van het politiewerk waarbij organisatorische en technische innovatie in nauwe samenhang plaatsvinden.

Implicaties:

- De politie heeft een actuele, veilige, betrouwbare én wendbare informatievoorziening die aansluit bij de (veranderende) wensen en eisen van de operatie en/of de externe omgeving waarvoor:

- Standaarden en werkprocessen worden ontwikkeld voor de veilige en verantwoorde informatie-uitwisseling tussen experimentele werkzaamheden en reguliere werkzaamheden; Dit vanuit de gedachte dat het normaal is dat er experimenten worden gedaan.
- Een kwalificatiesystematiek nodig is om vast te stellen of een innovatie effectiever en efficiënter politiewerk mogelijk maakt. Niet met het doel om innovatie volledig te kaderen of dood te slaan, maar om daarmee t.a.v. taakstelling en doelstellingen van de organisatie de toegevoegde waarde inzichtelijk maken.
- Digitale informatiestromen die de politie moet verwerken nemen toe in omvang en in diversiteit (big data). De informatievoorziening van de politie maakt het mogelijk om big data te verwerken op een rechtmatige en efficiënte wijze.
- De informatievoorziening wordt beveiligd tegen dreigingen die voortvloeien uit het opereren in het digitale domein.
- De slagvaardigheid van de politie in het digitale domein is niet enkel afhankelijk van de informatievoorziening met een nauwe band met de operatie, maar ook van de informatievoorziening voor bedrijfsvoering en informatievoorziening ten behoeve van de informatievoorziening zelf.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambities 'Allemaal Digitaal' en 'Data is cruciaal'.
- EA VenJ: vergelijk 1.4 Digitale diensten, 5.1 Digitale werkomgeving en 5.2 Wide Area Network.

8.5 Bruikbaarheid

EA5 De informatievoorziening van de politie is herkenbaar en herbruikbaar.

Rationale: Omdat de bruikbaarheid voor politietaken en bedrijfsvoering voorop staat moet de informatievoorziening van de politie zich aan de gebruikers presenteren als een logisch geheel. De informatievoorziening is opgezet in herbruikbare modules, zonder overlap van functionaliteit en met eenduidige herkenbaarheid voor de gebruikers. Noodzakelijke informatiestromen tussen modules voor het realiseren van het eenduidige informatievoorziening zijn daarbij inzichtelijk en herkenbaar voor de gebruikers, zodat zij het politiewerk hierop kunnen afstemmen.

Implicaties:

- Bij het ontwikkelen van functionaliteiten voor eindgebruikers staat de gebruikerservaring en het gebruiksgemak centraal.
- Gegevens worden georganiseerd en beschikbaar gesteld via gecontroleerde product georiënteerde koppelvlakken zodat dezelfde gegevens gebruikt kunnen worden door meerdere IV-diensten.
- Actieve sturing op het tegengaan en verhelpen van informatie-eilanden, -zuilen, -kokers wordt ingericht.
- Functionaliteiten worden zo veel mogelijk ingericht met voorzieningen die generiek en herbruikbaar zijn (service oriëntatie). Denk hierbij aan IAM-diensten, locatiediensten, (video-)regiediensten, zoek- en analysediensten en vertaaldiensten.
- Bij het constateren van overlappende, gelijksoortige of concurrerende functionaliteit in de informatievoorziening wordt een voorkeursoplossing aangemerkt. Bij de doorontwikkeling en implementatie van deze voorkeursoplossing worden inspanningen verricht om het uifasieren van functionaliteit in andere oplossingen op te vangen.
- Onderdelen van de informatievoorziening die worden afgenomen van externe leveranciers moeten voldoen aan dezelfde eisen van inpasbaarheid en herbruikbaarheid als de zelf ontwikkelde onderdelen.
- Voor specifieke doelgroepen kunnen bijzondere toepassingen (specifieke voorzieningen) worden verworven of ontwikkeld. Deze specialistische toepassingen maken gebruik van beschikbare generieke voorzieningen.
- De informatievoorziening voorziet de gebruiker actief van de benodigde informatie voor de uitvoering van zijn taken, zoals automatische attendering over relevante ontwikkelingen en alertering op te ondernemen acties in de voor hem relevante dossiers en onderwerpen.
- De onderdelen van de informatievoorziening zijn gedocumenteerd, vervangbaar en overdraagbaar in beheer en exploitatie.
- Informatie dient (her)bruikbaar te zijn door de (hele) organisatie. Informatie is van de politie organisatie als geheel (niet van afdelingen, systemen of personen) en wordt beschikbaar gesteld op het moment dat het nodig is vanuit de taak die men uitvoert. De constatering is dat politiewerk informatiewerk is en niet zonder het delen van informatie optimaal kan worden uitgevoerd, tenzij er expliciete redenen zijn om dit weloverwogen te beperken. Uit hoofde van zijn/ haar functie en met in acht name van de veiligheidsregels dienen medewerkers altijd over de noodzakelijke informatie te kunnen beschikken en dienen zij deze ook te delen met andere collega's. "Delen tenzij" is hiervan een logisch uitgangspunt.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambitie "Allemaal Digitaal" en 'Eén Politie'

- NORA 3.0: vergelijk BP05 Afnemers krijgen gerelateerde diensten gebundeld aangeboden en BP06 Afnemers hebben inzage in voor hen relevante informatie.
- EA VenJ: vergelijk 2.3 Unieke bedrijfsfuncties en 3.1 Optimale informatiepositie.

8.6 Wendbaarheid

EA6 De informatievoorziening is ingericht zodat het aansluit bij de wendbaarheid van de politieorganisatie.

Rationale: Maatschappelijke ontwikkelingen, zoals digitalisering, internationalisering en toenemende instabiliteit, hebben als gevolg dat de maatschappij steeds vaker geconfronteerd wordt met nieuwe bedreigingen van de veiligheid. Dit vraagt van de politie een grotere wendbaarheid om deze nieuwe dreigingen effectief te kunnen aanpakken. Informatie is daarbij te beschouwen als een cruciaal “politiewapen” en de informatievoorziening moet de politie in staat stellen om snel in te spelen op nieuwe fenomenen, bedreigingen en vormen van criminaliteit. De noodzakelijke wendbaarheid van de politie kan niet alleen worden gerealiseerd door een flexibele informatievoorziening maar vereist ook flexibiliteit in werkprocessen en de besturing van de organisatie.

Implicaties:

- De informatievoorziening wordt opgebouwd rondom herbruikbare generieke en specifieke voorzieningen die flexibel ingezet en vervangen kunnen worden. Deze voorzieningen zijn standaard voorzien van een geautomatiseerde koppelbaarheid. Met deze service georiënteerde architectuur kunnen eigen bouwstenen ook gecombineerd worden met die van externe partners en uit het publieke domein.
- Er wordt een scanfunctie ingericht voor het zoeken, herkennen en beoordelen van nieuwe technische mogelijkheden die van mogelijke waarde zijn voor politiewerk.
- Er wordt *voortbrenging* van de IV-dienstverlening geboden voor alle lagen van de IV industrie strategie PACE (zie Gartner) met voldoende ruimte in de besturing maar ook met kaders voor zorgvuldige en rechtmatige gegevensverwerking. De toewijzing van de activiteiten ten behoeve van de voortbrenging is daarbij ook mogelijk aan leveranciers, ketenpartners, de politiepraktijk (onderdelen of groepen medewerkers) of publiek private samenwerkingen.
- De informatievoorziening biedt ondersteuning voor experimenten met nieuwe technologie en toepassingen in de politiepraktijk waarbij samenwerking kan worden gezocht met maatschappelijke partners en bedrijven waarvoor:
 - Een ontwikkelfasering is afgestemd, waarmee is geregeld met welke uitkomsten en besluiten een innovatie omgezet kan worden naar een reguliere activiteit met een passende IV oplossing en dienstverlening krijgt.
 - Een gestandaardiseerd voortbrengingsproces is opgezet om IV t.b.v. innovatie met een voorspelbare inspanning om te zetten naar een IV oplossing met passende dienstverlening t.b.v. van reguliere activiteiten.
- De informatievoorziening biedt werkplekken, platformen (met opslagcapaciteit) en connectiviteit waar ruimte wordt geboden voor experimentele software en zelfgebouwde toepassingen en waarvoor toegang tot de reguliere generieke en specifieke voorzieningen verantwoord tot stand kan worden gebracht.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambities ‘Allemaal Digitaal’ en ‘Eén Politie’.
- EA VenJ: vergelijk 4.2 Modulair applicatielandschap en 4.3 Hergebruik, koop en bouw van applicaties.

8.7 Gebruik standaarden

EA7 De informatievoorziening van de politie maakt gebruik van standaarden en standaardoplossingen.

Rationale: Het gebruik van overheidsstandaarden, ketenstandaarden en open standaarden bevordert de samenwerking tussen organisaties en de interoperabiliteit van systemen. Hiermee positioneert de politie zich als een samenwerkingspartner waar partijen gemakkelijk mee kunnen communiceren, uitwisselen en samenwerken. Door gebruik te maken van standaardoplossingen hoeft de politie minder zelf te ontwikkelen en neemt het rendement van voorzieningen toe. De schaarse ontwikkelcapaciteit kan beter worden aangewend voor bijzondere politievoorzieningen waarvoor geen standaard beschikbaar is.

Implicaties:

- De politie moet het vermogen hebben om te kunnen standaardiseren.
- Er wordt toezicht gehouden op de naleving van standaarden en afwijkingen mogen alleen gemotiveerd en gecontroleerd worden toegestaan. Er wordt een Comply or explain procedure ingericht voor toezicht op de toepassing van standaarden.
- Naast handhaving dient compliance vooral bereikt te worden door het leveren van laagdrempelige inspanningen voor het volgen van standaarden. Omvangrijke en complexe inspanningen met een herhalend karakter worden centraal opgepakt.

- Er wordt een overzicht bijgehouden met toepasselijke standaarden voor de informatievoorziening van de politie op basis van wettelijke voorschriften, gekozen technologieplatformen, industriestandaarden en ketenafspraken.
- De politie maakt gebruik van de (landelijke) bouwstenen van de e-overheid en hergebruik maken van bestaande generieke voorzieningen uit de politieomgeving.
- Met het oog op de politiepraktijk neemt de politie deel aan fora waarin standaarden voor gegevensverwerking worden ontwikkeld.
- De toepassing van standaarden wordt gefaciliteerd met een bibliotheek- en adviesfunctie die kan helpen bij de keuze en toepassing van standaarden.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambities 'Veiligheid van onze systemen en data gaat voor ALLES' en '1 + 1 = 3'.
- NORA 3.0: vergelijk BP04 Afnemers ervaren uniformiteit in de dienstverlening door het gebruik van standaardoplossingen.
- EA VenJ: vergelijk 1.3 Overzicht van diensten.
- KDA: Keten-communicatievoorzieningen.

8.8 Informatiebeveiliging

EA8 De informatievoorziening van de politie is betrouwbaar en veilig.

Rationale: De bevoegdheid van de politie om informatie van personen te verwerken gaat gepaard met de verantwoordelijkheid voor de veilige en betrouwbare verwerking van de toevertrouwde gegevens. De informatievoorziening moet daarom weerbaar worden ingericht met afgewogen maatregelen tegen inbreuken op de integriteit, continuïteit en vertrouwelijkheid van de gegevensverwerking.

Implicaties:

- De korpsleiding stelt informatiebeveiligingsbeleid vast en houdt deze actueel. Het beleid wordt actief uitgedragen aan de medewerkers en te allen tijde opvraagbaar zijn.
- Lijnmanagers voeren voor hun processen regelmatig risicoanalyses (laten) uit en worden daarbij ondersteund door informatiebeveiligingsexperts.
- Gebruikers mogen alleen toegang krijgen tot IV-diensten na identificatie en authenticatie en op basis van beheer van autorisaties.
- Er wordt gebruik gemaakt van generieke voorzieningen voor informatiebeveiliging waaronder identity- en access management, logging en monitoring.
- Maatregelen voor informatiebeveiliging worden niet alleen op het gebied van ICT genomen maar ook op het gebied van personeel, organisatie en facilitaire diensten.
- Naast preventieve maatregelen worden ook processen ingericht voor monitoring en detectie van beveiligingsincidenten en voor toetsing op de naleving van informatiebeveiligingsvoorschriften.
- Medewerkers kunnen beschikken over middelen die het mogelijk maken om veilig gebruik te maken van en om te gaan met gegevens.
- Leidinggevenden stimuleren veilig gedrag door instructies, werkafspraken en voorbeeldgedrag.
- De monitoring, preventieve maatregelen en reactie mechanismen dienen geautomatiseerd en onder versiebeheer in gebruik kunnen worden genomen en gehouden.
- Naast de goede intentie is het ook noodzakelijk om de juiste verantwoordelijken ook daadwerkelijk verantwoording te laten afleggen en te houden voor het actuele beveiligingsniveau van de applicaties en systemen waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambitie 'Veiligheid van onze systemen en data gaat voor ALLES'
- NORA 3.0: vergelijk BP08 Afnemers kunnen erop vertrouwen dat informatie niet wordt misbruikt en BP09 Afnemers kunnen erop vertrouwen dat de dienstverlener zich aan afspraken houdt.
- EA VenJ: vergelijk 5.3 Private Cloud, 6.1 Risicogericht ontwerpen, realiseren en beheren en 6.2 Veilig én bruikbaar.
- AWS Well architected framework [Security pillar Design principles](#)
- [KMT Oplegnota - verwerkingsverantwoordelijke-v1.5]
- BIO: Baseline Informatiebeveiliging Overheid en addendum Politie [\[ISMS-A05.01.01-02-Addendum BIO-Politie Specifieke Maatregelen-v1.1.pdf\]](#)

8.9 Continuïteit en toegang

EA9 De informatievoorziening van de politie is altijd beschikbaar en levert de ondersteuning en informatie die op dat moment nodig is.

Rationale: Politiewerk houdt zich niet aan vaste locaties en kantooruren. De informatievoorziening moet daarom beschikbaar, gebruiksvriendelijk en toegankelijk zijn waar en wanneer het politiewerk daarom vraagt. En wel met een real time karakter als het werk dit nodig heeft. Maar ook in lijn met T=0 en T=-1 (zie o.a. [\[Kernboodschap hsk.pdf\]](#)).

Implicaties:

- Voor elke omgeving, locatie, tijdstip en hulpmiddel wordt een zo goed mogelijke beschikbaarheid en kwaliteit van informatie en voorzieningen nagestreefd. Daarbij wordt rekening gehouden met beperkingen van de situatie en met de behoefte van gebruikers. Dit kan inhouden dat er mogelijkheden moeten worden geboden om op lokaal (Endpoint) niveau door te kunnen blijven werken bij het falen van connectiviteit naar of onderdelen van centrale voorzieningen (Platformen).
- Er wordt voorzien in afwikkelprocedures en bij voorkeur geautomatiseerd geactiveerde alternatieve mogelijkheden bij non beschikbaarheid zodat essentiële processen in het politiewerk ondersteund blijven worden.
- Voor het treffen van adequate continuïteitswaarborgen is het nodig om de onderlinge afhankelijkheden van generieke en specifieke voorzieningen in kaart te brengen en te beheersen.
- De beschikbaarheid van de informatievoorziening wordt onder meer geborgd door meervoudige uitvoering van IV-diensten en realiserende techniek, door herstelbaarheid en beheersing van verwerkingen en door voorspelling van discontinuïteit.
- Alternatieve voorzieningen en procedures worden desnoods gemaakt om non beschikbaarheid van essentiële voorzieningen op te vangen.
- Bij uitval van systeemfuncties (techniek) moet de functionaliteit van de informatievoorziening op bij voorkeur geautomatiseerde of anders op planmatige wijze worden behouden of indien het niet anders kan, afgeschakeld (graceful degradation).
- Een continue proces van verbetering voor het waarborgen van continuïteit en toegang wordt ingericht. Daarbij is frequente bijstellingen van werkwijzen de norm, net als het actief en preventief op zoek gaan naar potentiële knelpunten zodat deze verwijderd of opgevangen kunnen worden. Capaciteit wordt beschikbaar gesteld en gehouden op basis van meetwaardes.
- De informatie is voorzien van een betrouwbaarheidskenmerk en een ordening die het werken op verschillende fases (T=-1, T=0, T=1) ondersteunt.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambitie 'Veiligheid van onze systemen en data gaat voor ALLES'.
- NORA 3.0: vergelijk BP03 Afnemers hebben eenvoudig toegang tot de dienst en BP01 Afnemers krijgen de dienstverlening waar ze behoefte aan hebben,
- EA VenJ: vergelijk 1.5 Ontwerpen voor 7x24 dienstverlening, 5.1 Digitale werkomgeving en 5.4 Uniforme Toegang
- EA VenJ: vergelijk Gouden regel 4 We verbeteren continu
- AWS Well Architected framework [Operational excellence pillar Design principles](#)
- AWS Well Architected framework [Reliability pillar Design principles](#)

8.10 Bedrijfsmatig verantwoord

EA10 De informatievoorziening van de politie is bedrijfsmatig verantwoord ingericht.

Rationale: IV is niet ondersteunend aan politiewerk, maar maakt hier integraal onderdeel van uit en is essentieel voor de continuïteit van politiewerk. De politie moet verantwoording afleggen over de aanwending van de publieke middelen die ze voor haar taakuitvoering ter beschikking krijgt. De ontwerp- en investeringskeuzes moeten daarom transparant gemaakt worden met een verantwoording over de bijdrage aan de taakuitvoering. Dit zorgt er voor dat de informatievoorziening niet alleen betaalbaar blijft maar dat vernieuwingen ook realiseerbaar zijn en dat voorzieningen duurzaam beheersbaar worden ingericht. Bedrijfsmatige verantwoording omvat niet alleen kosten. In specifieke gevallen vertaalt de verantwoording zich naar een balans met doelmatigheid als de situatie (bijv. veiligheid) daarom vraagt. Functionele toepasbaarheid, veiligheid en prijs zijn dan van gelijke waarde.

Implicaties:

- Er komt een mechanisme waarmee over een verantwoorde balans in functionele toepasbaarheid, veiligheid en kosten kan worden besloten.
- De kosten van IV-diensten worden getoetst op marktconformiteit.
- De kosten van IV-diensten worden in een business case afgewogen ten opzichte van alternatieve oplossingen en ten opzichte van de bijdrage van de diensten aan het realiseren van politiedoelstellingen.

- De politie kan verantwoording afleggen over het gebruik van publieke middelen voor de informatievoorziening (transparantie).
- De kosten voor beheer en exploitatie worden verminderd door de diversiteit in de informatievoorziening te beperken.
- De gemaakte en te verwachten kosten voor beheer en exploitatie van de techniek worden gemeten en zijn toewijsbaar, via een consumptie model, aan generieke en specifieke voorzieningen.
- De kosten voor beheer en exploitatie worden gedurende de gehele levensloop van de informatievoorziening geoptimaliseerd door een continue proces van verfijning en verbetering.
- Er wordt actief gestuurd op het rationaliseren van de informatievoorziening door het uifasieren en/of migreren van IV-diensten en het inzetten van generieke voorzieningen.
- Bij zowel de ontwikkeling als het beheer van de informatievoorziening wordt weloverwogen gebruik gemaakt van uitbesteding van diensten met gebruikmaking van prijsconcurrentie.
- Belemmering op de toegang tot en gebruik van geavanceerde technologie worden weggenomen en waar mogelijk en verantwoord via uitbesteding beschikbaar worden gesteld.
- Bij de inrichting van de informatievoorziening worden middelen op een duurzame manier ingezet met het oog op kostenbesparing, minder gebruik van natuurlijke hulpbronnen, minder energieverbruik en minder schadelijk afval.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambitie 'Eén Politie'
- AWS Well Architected framework [Cost optimization pillar](#)
- AWS Well Architected framework [Cost optimization pillar Design principles](#)
- AWS well Architected framework [Performance efficiency pillar Design principles](#)
- EA VenJ: vergelijk 4.3 Hergebruik, koop en bouw van applicaties.
- NORA 3.0: Concept-thema Architectuur en Duurzaamheid.

8.11 Zelfredzaamheid

EA11 De informatievoorziening kan zonder overdracht (near) real time bijgesteld worden op behoeftes van het (politie)werk.

Rationale: De politie werkt 24/7 in wijk, web en wereld. Hierbij is het normaal om met urgentie en in veelvoud veranderende behoeftes van het politiewerk te moeten ondersteunen. De noodzaak tot bijstelling of opschaling is ook vanwege een veranderende veiligheidssituatie geregeld aanwezig. Een overdracht aan een andere partij om de bijstelling van de informatievoorziening te bewerkstelligen leidt tot vertraging en potentiële fouten.

Opmerking: Met een bijstelling wordt bedoeld het configureren en afstellen van functionaliteit niet het wijzigen van functionaliteit in de zin van het toevoegen van nieuw gedrag.

Implicaties:

- IV-diensten zijn voorzien van functionaliteit om de zelfredzaamheid voor bijstellingen te realiseren.
- Procedures en werkafspraken om bijstellingen uit te voeren worden uitgewerkt ter ondersteuning van deze flexibiliteit.
- Een bijstelling zal op aangeven van een gekwalificeerde medewerker van de werkvloer (zoals kennishouder/kerninstructeur) volledig geautomatiseerd doorgevoerd kunnen worden in alle betrokken voorzieningen (generiek en specifiek) en bij de techniek onderdelen (werkplek, platformen, connectiviteit) waarmee deze voorzieningen zijn gerealiseerd.
- In ieder geval voor bijstellingsmechanismen met een veiligheid component zijn waarborgen voor zorgvuldigheid, rechtmatigheid en verantwoording voorzien.
- In het operationele werk zijn medewerkers beschikbaar en getraind in de mogelijkheden van het kunnen bijstellen van de IV.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambities 'Veiligheid van onze systemen en data gaat voor ALLES', 'Allemaal Digitaal' en 'Eén Politie'.
- AWS Well Architected framework [Operational excellence pillar Design principles](#)
- AWS Well Architected framework [Reliability pillar Design principles](#)
- NORA 3.0: vergelijk BP01 Afnemers krijgen de dienstverlening waar ze behoefte aan hebben, BP10 Afnemers kunnen input leveren over de dienstverlening
- EA VenJ: vergelijk Gouden regel 2 VenJ levert kwalitatief hoogwaardige diensten.

8.12 Verbondenheid

EA12 De informatievoorziening van de politie kent een duidelijk verband naar een verantwoordelijke binnen de lijn van het politiewerk.

Rationale: IV is integraal onderdeel van het politiewerk. Een verantwoordelijke voor het werkproces heeft altijd de regie op de manier waarop IV dit ondersteunt. Eigenaarschap is daarbij essentieel voor functionele continuïteit en financiële borging. De politie maakt transparant, legitiem en ethisch verantwoord gebruik van informatievoorziening voor haar operationele en bedrijfsvoering-processen. Tegelijkertijd zijn de middelen voor IV beperkt. Dit vraagt dan ook om expliciete en wellicht ook pijnlijke keuzes: wat moeten we doen, wat willen we doen, en heel belangrijk, wat doen we niet meer of anders (veel) minder.

Implicaties:

- Een register moet worden opgezet die het eigenaarschap bijhoudt voor elk onderdeel in de informatievoorziening.
- Er is een procedure die continuïteit in het eigenaarschap garandeert bij personele wijzigingen.
- Bij elke IV verandering en vernieuwing (ook in situaties van innovatie of technology push) is het vaststellen van de eigenaar een integraal onderdeel.
- Een vangnet van verbondenheid, eigenaarschap en verantwoordelijkheid dient te zijn opgezet om situaties op te vangen waar het vaststellen van het eigenaarschap nog niet is afgerond.
- Indien er sprake is van een opdeling in verantwoordelijkheid in vernieuwing en instandhouding, dan dient zowel voor de vernieuwingsvraagstukken als bij instandhoudingsopdrachten het eigenaarschap te zijn uitgewerkt.

Relaties:

- IV-strategie: draagt bij aan de ambities 'Eén Politie', '1+1 = 3' en 'Het Fundament: Veiligheid van systemen en data gaat voor ALLES'.
- NORA 3.0: vergelijk BP08 Afnemers kunnen erop vertrouwen dat informatie niet wordt misbruikt, BP09 Afnemers kunnen erop vertrouwen dat de dienstverlener zich aan afspraken houdt.
- EA VenJ: vergelijk H2.5 Eigenaarschap bedrijfsprocessen en bedrijfsfuncties, H3.4 Verantwoordelijkheid gegevens belegd.

9 Definities

In dit Bestemmingsplan IV worden de volgende definities gehanteerd:

IV: IV is een afkorting voor informatievoorziening.

Informatievoorziening: De informatievoorziening is het geheel van mensen, middelen, informatiesystemen en maatregelen, gericht op de informatiebehoefte van een organisatie; [Bron: Staatscourant 2020, 62488]

Informatiesysteem: Een informatiesysteem is een samenhangend geheel van gegevensverzamelingen, procedures, processen en programmatuur alsmede de voor het informatiesysteem getroffen voorzieningen voor opslag, verwerking en communicatie; [Bron: Staatscourant 2020, 62488]

Bestemmingsplan IV: Een bestemmingsplan is een beleidsdocument dat de ruimtelijke ordening bepaalt. Een bestemmingsplan geeft de "bestemming" van een gebied of de bestemmingen in dat gebied aan⁷. De toevoeging IV maakt duidelijk dat het gaat om de ordening van de informatievoorziening. Het ordenen van de IV gebeurt aan de hand van een samenhangend hoofdontwerp voor gebieden. Aanvullend wordt met behulp van Enterprise architectuur principes de beleidsregels voor de informatievoorziening als geheel gegeven.

Hoofdontwerp: Het hoofdontwerp is de ordeningsstructuur voor de informatievoorziening. Het bestaat uit plangebieden en specifieke ordeningen binnen ieder plangebied. Ontwerpkaders geven op detailniveau de beleidsregels ten aanzien van de ordening binnen een plangebied.

Plangebied: een plangebied is een specifieke invalshoek op de informatievoorziening. De invalshoek is gericht op, het werk dat de organisatie verricht voor haar taken, de ondersteuning vanuit de informatievoorziening, die daarvoor nodig is, of de techniek en alles wat daarbij hoort, waarmee deze ondersteuning is te realiseren.

Enterprise architectuurprincipe: EA-principes zijn richtinggevende uitspraken die aangeven *op welke manier* de strategische doelen van de organisatie moeten worden gerealiseerd. Daarbij geeft de rationale de verbinding aan met de IV-strategie. De implicaties geven de ontwerpconsequenties aan die in de andere architectuurlagen en -onderdelen verder moeten worden uitgewerkt in de vorm van afgeleide principes.

Architectuur: "Architectuur geeft aan hoe de organisatie, de informatievoorziening en andere ondersteunende diensten ingericht zouden moeten zijn om de organisatiedoelen te realiseren. Bij het maken van architectuur wordt gebruik gemaakt van modellen, schema's en principes die inzicht geven in de structuur en de samenhang van de organisatieonderdelen en die richting geven bij het maken van ontwerpkeuzes voor de inrichting en de vernieuwing van de organisatie." [Bron: TOGAF]

Enterprise architectuur: De Enterprise architectuur beschrijft de bijdrage van de organisatie-inrichting en de informatievoorziening aan de strategische organisatiedoelen. Verder geeft de Enterprise architectuur de samenhang tussen de verschillende architectuuronderdelen, zowel met een werking binnen de Nationale Politie als naar de omgeving. [Bron: Werken onder Architectuur]

Deelgebied: Een deelgebied bundelt Capabilities die een nauwe samenhang hebben. Voor deze Capabilities gelden geregeld dezelfde randvoorwaarden t.a.v. de ondersteunende IV-diensten en/of er is sprake van een noodzaak tot (intensieve) informatie uitwisseling.

Capability (Competentie, Vermogen, Capaciteit): Een Capability wordt door NORA vertaald naar Generieke Functie. De beschrijving daarbij is: "Iets wat meerdere overheidsorganisaties moeten kunnen voor het uitvoeren van hun taken." In TOGAF methodiek wordt gewerkt met "A particular ability that a business may possess or exchange to achieve a specific purpose." In het Bestemmingsplan IV bestaat een Capability uit een verzameling van bedrijfsfuncties en de daarbij behorende behoeftstelling aan ondersteuning door de informatievoorziening.

Bedrijfsfunctie: Een bedrijfsfunctie is datgene wat gedaan moet worden om een bedrijfsdoelstelling te bereiken. [Bron: Marij 1.0]

Een IV-dienst⁸: een IV-dienst is een verzameling van (IV-)functionaliteiten die als autonome eenheid kan worden ingezet voor het ondersteunen van de bedrijfsfuncties van een of meerdere deelgebieden van de "kavels" binnen het plangebied Politiewerk. *Opmerking*: Een IV-dienst kan bestaan uit 1 of meerdere informatiesystemen. Het vormen van IV-diensten gebeurt vooral door te kijken naar het vermogen tot het leveren van een informatieprestatie voor de organisatie.

Realisatiemiddel: Een realisatiemiddel is een onderverdeling van alles wat nodig is voor het realiseren van IV-diensten. De onderverdeling bestaat uit voortbrenging, werkplekken, platformen en connectiviteit.

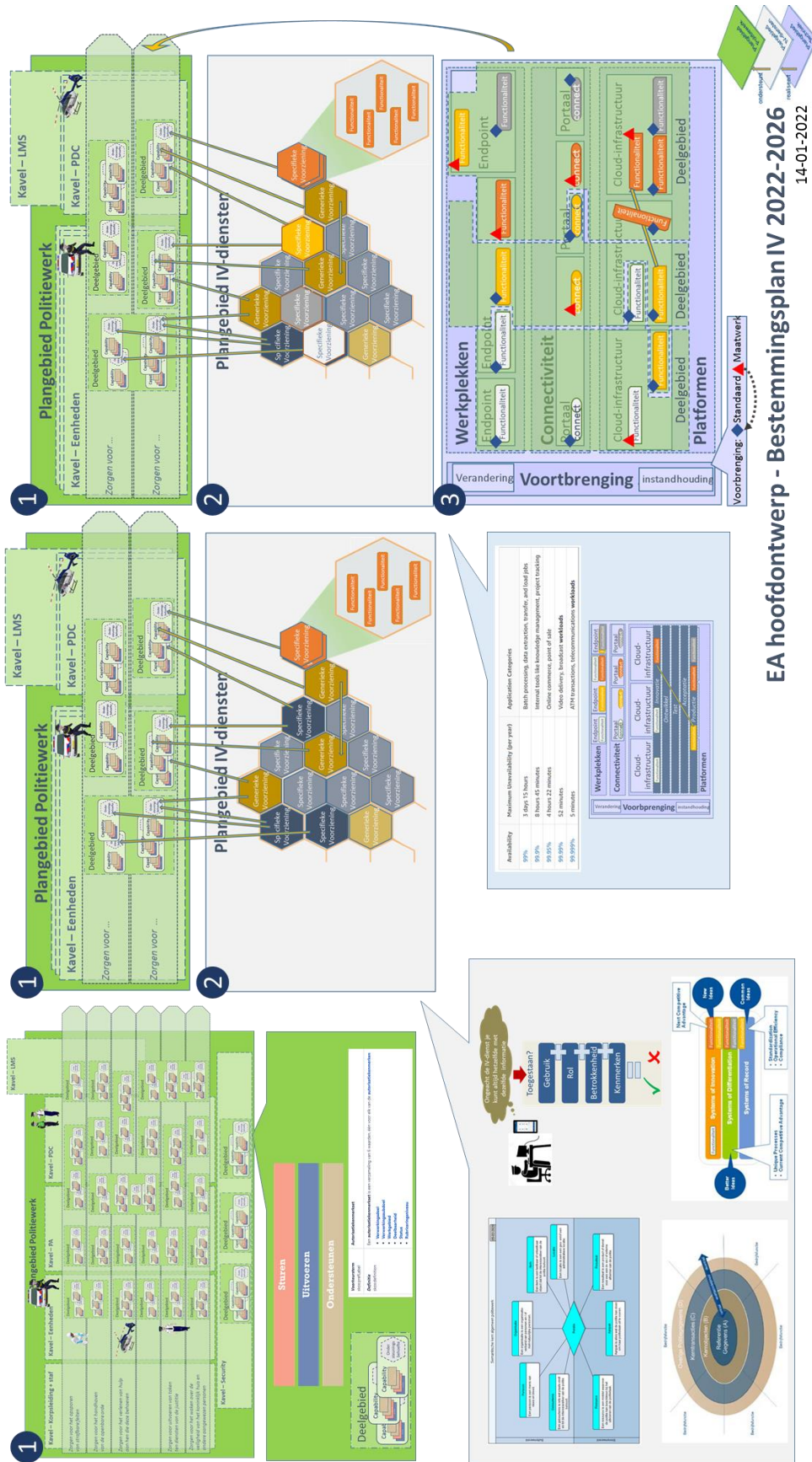
⁷ Bron: Wikipedia - <https://nl.wikipedia.org/wiki/Bestemmingsplan>

⁸ IV-dienst niet verwarren met de denkrichting tot samenvoeging van de Dienst-ICT en Dienst-IM in de Dienst IV

10 Referenties

- [1] IV-Strategie Politie 2021-2024, versie 0.76 – juni 2021
20210531 -Toelichting IV-Strategie en Strategie-Roadmap 2021-2024 - CONCEPT v0.76
- [2] Strategische agenda politie 2021-2025, Versie 1.3 (definitief), juli 2021
210706 Strategische agenda politie 2021-2025 v1_3 DEF
- [3] Enterprise Architectuur VenJ – de afspraken, 13 april 2016
https://www.astraonline.nl/file_auth.php/astra/1/1b/EA_VenJ_De_Afspraken_2016.pdf
- [4] Nederlandse Overheid Referentie Architectuur, NORA 3.0, http://www.noraonline.nl/wiki/NORA_online
- [5] TOGAF 9: The Open Group's Architectural Framework (2012):
<http://pubs.opengroup.org/architecture/togaf9-doc/arch/>
- [6] O-AA: Open Agile Architecture - A Standard of The Open Group
<https://pubs.opengroup.org/architecture/o-aa-standard-single/>
- [7] AWS Well Architected Framework – Amazon Webservices
<https://docs.aws.amazon.com/wellarchitected/latest/framework/welcome.html>

11 Bijlage: Hoofdontwerp

EA hoofdontwerp - Bestemmingsplan IV 2022-2026
14-01-2022

12 Bijlage: Uitleg over aard van bestemmingsplan

Dit document draagt de titel Bestemmingsplan IV 2022-2026. Het document is een product van de architectuurfunctie van de Politie. De lezer wensen we te ondersteunen in het gebruik en tot zich nemen van dit document door enkele punten toe te lichten.

Als eerste wijzen we graag op de reden voor het doen van architectuur. Het “werken onder architectuur” wordt al enige tijd binnen de politie toegepast. Het versterkt de samenhang, toekomstvastheid en operationele werking van het korps en gaat verspilling van (verander)energie en geld tegen. Werken onder architectuur helpt om de (gewenste) inrichting te bepalen, ontwerpkeuzes te maken, investeringsbeslissingen te nemen en vernieuwingen te implementeren.

Het voorgaande roept op tot het toelichten van het begrip *architectuur* zelf. Hiervoor hanteren we de definitie zoals te vinden is in de standaard TOGAF (The Open Group Architecture Framework).

“ Architectuur geeft aan **hoe de organisatie, de informatievoorziening en andere ondersteunende diensten ingericht zouden moeten zijn om de organisatiedoelen te realiseren**. Bij het maken van architectuur wordt gebruik gemaakt van modellen, schema’s en principes die inzicht geven in de structuur en de samenhang van de organisatieonderdelen en die richting geven bij het maken van ontwerpkeuzes voor de inrichting en de vernieuwing van de organisatie.”

Van deze definitie lichten we in eerste instantie twee onderdelen eruit.

- Het woord ***zouden***: Dit woord impliceert dat het niet altijd zo is en dat de afwijking moet worden verholpen of geaccepteerd. Dit vergt *governance* rondom architectuur. De afspraken hieromtrent zijn beschreven in [Werken onder Architectuur]. Er is continue sprake van verandering (o.a. Vernieuwing) en er dient een afweging te zijn in waar inspanningen en middelen aan moeten worden aangewend en in de tijd bezien in welke volgorde. Deze afweging valt voor IV voornamelijk bij de portefeuillehouders en de processen voor het bepalen van prioriteit aldaar. Governance is daarom geen onderdeel van dit document. Maar wel bepalend voor de effectiviteit van architectuur.
- Wat zijn de ***organisatiedoelen***? Er is een IV-strategie. Hierin vindt de vertaling plaats van de organisatie doelen naar IV. Dit document, het Bestemmingsplan IV, zal van deze vertaling gebruik maken.

We gaan vervolgens in op de vraag “waarom dit document?”. Daarvoor kijken we naar hoe architectuur te werk gaat aan de hand van de definitie van architectuur die eerder is gegeven.

“Architectuur geeft aan hoe de organisatie, de informatievoorziening en andere ondersteunende diensten ingericht zouden moeten zijn om de organisatiedoelen te realiseren. Bij het maken van architectuur wordt gebruik gemaakt van **modellen, schema’s en principes die inzicht geven** in de structuur en de samenhang van de organisatieonderdelen en die richting geven bij het maken van **ontwerpkeuzes** voor de inrichting en de vernieuwing van de organisatie.”

In de definitie is te lezen dat modellen, schema’s en principes nodig zijn en dat ontwerpkeuzes moeten worden gemaakt. Het Bestemmingsplan IV beschrijft welke modellen er nodig zijn; en als er keuzes moeten worden gemaakt, welke criteria en vrijheden er zijn.

Als laatste geven we enige achtergrond op documenten van het type bestemmingsplan. We spiegelen bij IV architectuur vaak aan de bouw. Bij het opstellen van bestemmingsplannen kan aldaar gekozen worden uit verschillende planvormen:

- Gedetailleerd bestemmingsplan
Voor bestaande woonwijken, bedrijventerreinen etc. is een gedetailleerd bestemmingsplan de meest aangewezen vorm.
- Globaal bestemmingsplan
Bij te ontwikkelen gebieden kan er gekozen worden voor een globaal bestemmingsplan, al dan niet met uitwerkingsplicht. Hierbij worden de belangrijkste uitgangspunten voor een gebied vastgelegd. Op basis van een gedetailleerd bestemmingsplan en een globaal bestemmingsplan kunnen rechtstreeks omgevingsvergunningen verleend worden. Bij een bestemmingsplan met uitwerkingsplicht moet het bestemmingsplan eerst uitgewerkt worden voordat er vergunningen verleend kunnen worden.
- Combinatie
Binnen een bestemmingsplan kunnen meerdere planvormen gecombineerd worden.
Bron: <https://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/ruimtelijke/wet-ruimtelijke/bestemmingsplan/uitleg/>

Het Bestemmingsplan IV is een globaal bestemmingsplan met een nadruk op IV en het beschrijft dus de belangrijkste uitgangspunten. Het is daarmee vooral een beleidsdocument en niet een *verander*document.

13 Bijlage: Relatie tot IV totstandbrenging manieren

Er zijn meerdere manieren om IV tot stand te brengen en in stand te houden. De verbinding met enkele van deze manieren die veel voorkomen beschrijven we kort hierna.

Het Bestemmingsplan IV is in relatie tot de Agile ontwikkelsystematiek SAFe te positioneren als de *Enterprise architectuur strategy*. Het bestemmingsplan geeft dan ook richting aan een vijftal terreinen. De relatie laat zien hoe met leveranciers of ketenpartners is te werken die deze standaard volgen. De politie werkt zelf met een van SAFe afgeleide ontwikkelsystematiek. De ontwikkelsystematiek is vooral voor realiseren en ontwikkelen van IV. Het bestemmingsplan bestrijkt niet alleen deze technische realisatie kant en maar ook naar de portefeuille/organisatie veranderingskant en samenhang tussen beide.

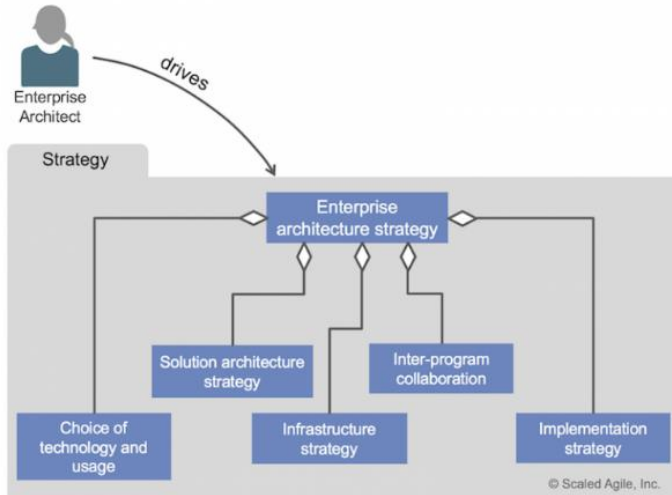

Figure 1. Five elements of enterprise architecture strategy

Figuur 23 Relatie Bestemmingsplan IV i.r.t. Agile ontwikkelsystematiek

Het Bestemmingsplan IV is in relatie tot een Open Agile Architecture systematiek van de Open Group te positioneren als een hulpmiddel om de ontwikkeling a.d.h.v. architectuur (Architecture Development) van een ordenend kader te voorzien. Een nadruk van het kader ligt op de "Is" kant van de Open Agile Architecture systematiek.

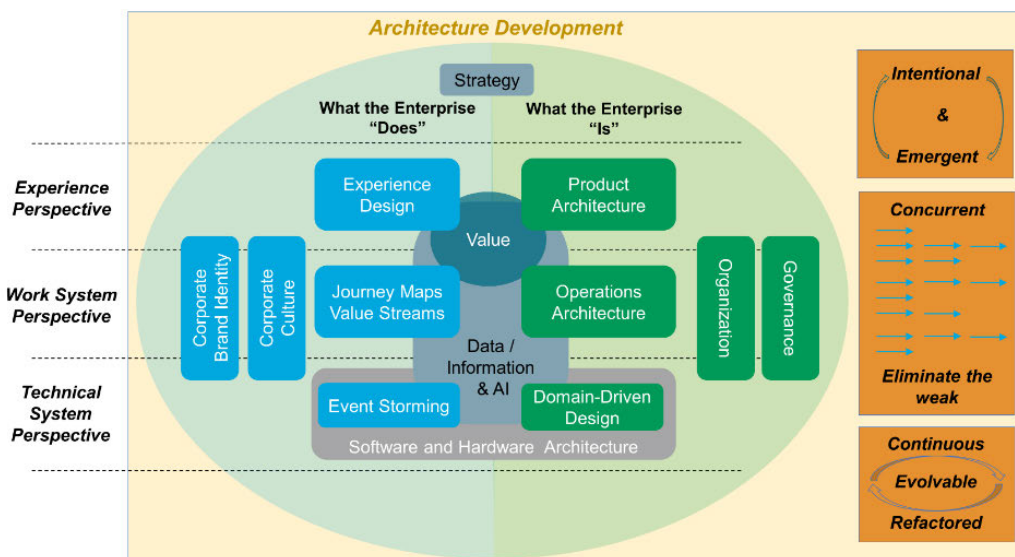

Figure 5. O-AA Building Blocks

Figuur 24 Relatie Bestemmingsplan IV i.r.t. Open Agile Architecture systematiek